almalap 03

[MACINTOSH FELHASZNÁLÓK MAGAZINJA]

A kiadványszerkesztés Macintosh mentes világának emlékképei

Vegyen Mac-et – költségből!

Árgarancia! Ha olcsóbbat talál, visszatérítjük a különbözetet!*

Tartós bérlet:
teljes költségelszámolás,
gyors és rugalmas ügyintézés.

Buda
Star King
StarKing Óbuda Kft. Apple Center
1036 Budapest, Bécsi út 77-79. Tel.: 436-1111 • Fax: 436-1119
Internet: www.starkingnet.hu • E-mail: posta@starkingnet.hu

Próbálja ki az új gépeket bemutatótermünkben!

*Részletek a Web-en, a www.starkingnet.hu címen.

StarKing Óbuda Apple Center ☎: 436-1111

Impresszum:

Tartalom rendező:
Ferenczy Gábor

Almalány:
Blasits Ildikó
Telefon: 06-309-779-003

Szerkesztőség:
1134 Budapest,
Lehel út 61.

Telefon:
06-309-424-119

Fax:
452-7830

E-mail:
almalap@mail.datanet.hu

Internet:
www.almalap.hu

Kiadó:
Kereskedelmi Értesítő
Kiadó Kft.

Felelős kiadó és layout:
Dobosy Anikó

Címlap:

Előkészítés:
Tördelte az Almalap,
levilágította és kilőtte
Niki az Agfával Győr városában

Nyomda:
Arrabona Print Nyomda

Köszönjük
az Apple Vezérképviselet
támogatását!

HU-ISSN 1218-0319

Az Almalap bármely részének elektronikus feldolgozásával, másolásával és a lap terjesztésével kapcsolatos minden jog fenntartva.

2003. márciusi szám
(X. évfolyam – 3. szám)

Klasszikust idézve: elfogtunk egy levelet a neten! Íme:

SZEVASZTOK SKACOK,

Hosszas küzdelem árán végre elkészült a Mac OS X 10.2 magyar változata, amely a lokalizált Mac OS X verziók közül az első igazán használhatónak tekinthető darab. A Mac OS X 10.2-ben számos olyan hibát kijavított az Apple, mely a korábbi lokalizált változatok használatakor különféle hibajelenségeket okozott.

A magyar nyelvű 10.2-es telepítő csomagról további információkat a www.apple.hu/software/macosx.20020717.html oldalon találsz, ahonnan a telepítőcsomag – melynek fájlmérete hozzávetőlegesen 3,2 MB – ingyenesen letölthető.

A lokalizált rendszerváltozat a Mac OS X 10.2, ami annyit jelent, hogy 10.2-es angol nyelvű rendszerekre lehet telepíteni, és az újabb rendszereken a használata hivatalosan nem támogatott.

A házi tesztjeink során megállapítást nyert, hogy lokalizált változatot az alábbi gépeken – PowerBook G4 12 inch, PowerBook G4 14 inch Titanium, iMac CRT, Mirrored Drive Dual G4 – futó 10.2.4-es rendszerekre is sikerrel lehet telepíteni, és a használat során hibajelenséget nem tapasztaltunk.

Ennek fényében, kellő elszántság birtokában, hangsúlyozottan saját felelősségre, meg lehet próbálni 10.2-nél újabb rendszerekre is telepíteni a magyar felületet, és bár hibajelenségeket ilyen környezetben eddig mi nem tapasztaltunk, a várható következmények pontosan nem megjósolhatók.

Természetesen a legújabb Mac OS X változatok magyarítása már szintén folyamatban van.

A telepítőcsomag tartalmazza továbbá a MySpellX fejlesztés alatt álló, 1.0b3 verziójú, magyar nyelvű helyesírás-ellenőrző szoftvert is, mely a Mac OS X rendszerszintű helyesírás-ellenőrző szolgáltatását kihasználva, az ezt támogató valamennyi szoftverben használható. Ilyen szoftverek jellemzően az úgynevezett Cocoa programok (pl.: Mail, TextEdit, Stickies, Safari, OmniWeb, OmniGraffle, OmniOutliner ...).

Mattburger Zsolt
Szoftverlokalizáció
Hungarian Data Systems Kft. - Apple Képviselet

Tartalom:

01	Elfogtunk egy levelet	14	Neked írom a dalt ...
02	Mire jó a saját .Mac szerver	15	Szerzők megnevezése
03	Al ~~Bundy~~ Gore az Apple-ben	18	Mac OS X – Rendszer alapb...
04	Készíts rádióadót a Macedből!	27	Az SVG és a PDF
07	A másik gomb	28	Kótya-vetye, előfizetés
08	Lassan megnyíló OpenType		
10	On-line tartalom értékesítése		
11	Mac, web és PDF hírek		
12	Quark 6 – no comment		

Mire jó a saját .Mac szerver?

Az Almalap februári számában bemutattam, miként helyezheted üzembe saját .Mac szerveredet. A saját szerver nem csak gazdaságosabban üzemeltethető, de számos olyan szolgáltatást is kínál, amelyet az Apple kínálta .Mac nem nyújt. Ez a mostani szösszenet ezek közül említ meg ötöt, illetve egy hosszabb írás szól arról, miként alapíthatsz weben üzemelő rádióadót, amelynek szintén a saját szerver az alapja.

FÁJL SZERVER

A világon a legtöbb szerver fájl szerverként működik, azaz biztosítja a hálózatra felkapcsolódó gépek számára a fájlcsere lehetőségét. Mikor érdemes fájlszervert üzemeltetni? Minden olyan esetben, amikor másokkal közös állományokat kívánsz használni – szól a nagyvonalú válasz. Közös állomány lehet adatbázis, levélsablon, időpontegyeztető alkalmazás (iCal), közösen íródó mű, szinte bármi. Egy ideig megoldható az adatok szinkronizálása manuálisan is, ám ez odafigyelést igényel, és fizikai jelenlét szükségeltetik.

Fájlszerver létrehozása

A .Mac szerver gépen a System Preferences > Acconuts panelben hozz létre annyi felhasználót (account), ahányan a szerverre be kívántok jelentkezni. Az egyedi azonosító biztosítja, hogy a szerveren tárolt adatok nem keverednek össze, senki sem fér hozzá olyan adathoz, állományhoz, amelyhez nincs jogosultsága.

Ahhoz, hogy bejelentkezést követően a hálózati tárhely, drájv, kötet elérhető legyen, kattints a System Preferences > Login Items > Add parancsra. A Home > Library > Recent Servers alól válaszd ki azt a merevlemezt, amelyet szeretnél a gép indításakor azonnal elérni.

Legyél biztos abban, hogy a fájlszerver biztosan üzemel, mikor a felhasználó bejelentkezik. Ha a szerver nem elérhető, akkor a Finder néha percekig keresi a megadott szerver-meghajtót. ezt elkerülheted, ha nem automatikusan, induláskor kapcsolódik a felhasználó a szerverre, hanem az Eszközsorba feltett ikonra kattintva.

Szinkronizáció

Az iSync e cikk írásakor – február elején – nem volt alkalmas két hálózati gép fájlrendszerének a szinkronizálására. Erős a gyanúm, hogy erre, ha valaha képes lesz, csak a valódi .Mac alatt lesz hajlandó. Ezért én az ExecutiveSync (www.executivesync.com) segédprogramot használom. Ez a program fájlokat, mappákat és kötéseket képes szinkronizálni a hálózatban és távoli elérés esetén is. Mivel a szinkronizáció összetett művelet, ezért gondosan olvasd el a program leírást, mielőtt üzembe helyezed a szerintem legjobb ár/teljesítmény arányú programot.

Kiterjesztett személyiség

Ha azt szeretnéd, hogy a hálózat bármelyik gépén belépve a saját elő- és alapbeállításaid érvényesüljenek, de nem szeretnéd ezeket rendre minden gépen megtenni és különösen nem az egyenkénti módosításokat átvezetni, akkor a szinkronizáció remek megoldás a számodra.

Hozz létre egy mappát a szerveren, amely szinkronizálva lesz a Home mappa preferenciáival. Ha bármelyik gépen módosítod a beállítást, akkor a szinkronizálás a módosult állományt felmásolja a szerverre, ahonnan lemásolódik a munkaállomásokra. Azért ne feledd, nem gyűrted le sem a Novellt, sem más szerverszinkronizációt profi módon kínáló szoftvert sem.

ZENEGÉP

Ahogy lelkes Mac felhasználóhoz illik, rendre elkezdtem vásárolt CD-im bedigitalizálását gépem iTunes programjának segítségével. Ám amint másik gép előtt dolgoztam – itt a szerző arra utal, hogy az alagsorban ketyegő duál G4 elől átült a kertbe PowerBooksijával, ám mi el tudunk képzelni ennél életszerűbb esetet is a gépcserére –, akkor nem fértem hozzá a másik gép iTunes javaihoz. Ezért ráfanyalodtam olyan segédprogramok használatára, mint az iCommune.

Ez a szoftver szelet vetett és vihart kavart. Az iCommune hivatalos kapcsolatban állt az Apple-lel, mint fejlesztő. A program az iTunest a népszerű zenecserélő-programokhoz – kazaa és társai – hasonlóvá alakította át. Ezzel viszont megsértette az Apple-lel kötött szerződését, amely – micsoda véletlen – nem támogatta az ilyen irányú fejlesztéseket. Ezért az iCommune módosította a programját, amely viszont így már nem alkalmas a peer-to-peer zenecserére.

Ha viszont saját .Mac szervered van, akkor nincs szükséged az iCommune tudására. A szervereden iTunesosított zenékhez bárhol hozzáférsz, saját hálózatodban vagy messze távolban is – és még iPodot sem kell venned (pedig szép és jó!)

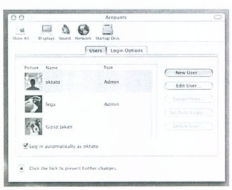

Ahhoz, hogy bejelentkezést követően a hálózati tárhely, drájv, kötet elérhető legyen, kattints a System Preferences > Login Items > Add parancsra. A Home > Library > Recent Servers alól válaszd ki a megfelelő a merevlemezt. Legyél biztos abban, hogy a fájlszerver biztosan üzemel, mikor a felhasználó bejelentkezik.

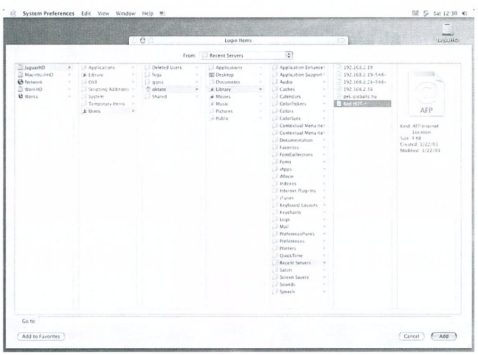

iTunes központ kialakítás

Minden zenédet és iTunes preferenciádat másold fel a szerverre!

Egy munkaállomásról – ne a szerverről – a Finderrel vagy egy böngészővel (afp://domainnevedvagyip.com) érd el a Home mappát! Ezt a világ bármely pontjáról megteheted, ha saját .Mac szervert üzemeltetsz. A Finderben a mappa mint hálózati drájv fog megjelenni.

A szerver Home mappája alatt keresd meg azt a mappát, ahová az imént felmásoltad a zenéidet és beállításaidat! Készíts ennek a mappának a tartalmáról aliast és másold le a munkaállomásra azonos elérési útvonallal.

Aliast készítettél az iTunes 3 Music Libraryről, az iTunes Music mappáról és az iTunes Music Library XML-ről. Nem szabad lemásolnod a zenét tartalmazó fájlokat és mappákat a helyes működéshez. A zeneanyagokra nincs szükséged a munkaállomáson, csipán hivatkozol rájuk.

A szerver Home > Library > Preferences mappájából a két iTunesra vonatkozó állományt – com.apple.iTunes.eq.plist és com.apple.iTunes.plist – másold át a munkaállomás azonos könyvtárába.

Indítsd el az iTunest! Ha nem hibáztál – ami elsőre megeshet –, akkor sikerült a szerver tükörszájtját felépítened a munkaállomásodon. A helyi iTunes a szerver zeneszám listáját használja, a zenéket a fájlszerveren keresi, onnan játssza le. Ha a szerveren módosítasz vagy a munkaállomáson, akkor az ExecutiveSync gondoskodik a preferencia fájlok összehangolásáról.

A dolog szépséghibája, hogy zenehallgatáshoz a szervernek működnie kell – de hát ez alapelvárás egy szerverrel szemben. A megakadás mentes hallgatáshoz megfelelő sávszélesség szükséges. A lokális hálózatok megfelelnek ennek a követelménynek – ámbár előbb-utóbb kivívható a stúdió-vezető haragja, amiért lassú a szkennelt anyagok feltöltése a szerverre, mert mind a tizenhat ember iTunes zenét hallgat a szerverről. A Szegeden ketyegő .Mac szerveredről akár Keszthelyen is hallgathatsz zenét, csupán a sávszélesség szűkössége okozhat gondot.

DISK IMAGE TÁR

A DIT-et azoknak ajánlom, akiknek táskájában, kocsijában legalább tíz CD vagy DVD hever napi használat céljából. Ők azok, akik hozzám hasonlóan, gyakran munkahelyüktől távol fordulnak digitális archívumukhoz, hogy egy szoftvert, extesiont telepítsenek. Nincs is nagyobb átok annál, ha mondjuk épp egy öreg iMac rendszer CD-jére lenne szükség, (mert a kis aranyos csak a saját OS 9.0.4-eséről hajlandó feltenni a sérült fájlokat újra), és a CD nincs nálad vagy valami sérült rajta. Ekkor felmegyek a saját .Mac szerverem jelszóval védett könyvtárába, ahol ott sorakoznak a programjaim Disk Image-ei. És egy szintén jelszóval védett állományban a sorozatszámok.

IPHOTO TRÜKK

Az iPhoto, amelyről már esett szó a februári Almalap .Maces írásában is, használható fájlkonverter és nézőkép készítőként is. Ha jpg formátumú képekre van szükséged, akkor az iPhotoba importáld be a konvertálandó képeidet. Az iPhoto kérdezés nélkül átalakítja jpg formátumúvá az összes képet, sőt, még kis nézőképet is készít hozzá. A saját .Mac szerver használata esetén – is – a feltöltött honlap hivatkozásaival sem kell bíbelődnöd.

A konvertált képeket és nézőképeket megtalálod a szerveren az iPhoto mappa alatt vagy dátum szerint rendezve vagy Album név szerint.

SAFARI RANDEVÚ

Megremegtem az izgalomtól, amikor megláttam, hogy a Safari Bookmarkjai közé Randevous képes honlapok is bekerülhetnek. Izgalmamat a Randevous alapú intranetes publikáció lehetősége okozta. Nem is beszélve a lokális hálózaton kínált más felhasználási lehetőségekről. Ám lehervadt volna arcomról a mosoly, ha nem találok rá Eric Seidel honlapjára (http://homepage.mac.com/macdomeeu/dev/current/ mod_rendezvous) mivel a Mac OS X 10.2.3 részét képező Apache web szerver nem támogatta az Apple új Randevous technológiáját.

A lelet Apache 1.3.x modul, amely minden Apache 1.3.x webszervert Randevous képessé tesz. A modul telepítését követően életre kel a Safari Randevous bookmark és más Randevous alapú alkalmazások is használhatóvá válnak.

Hazudnék, ha azt állítanám, tisztában vagyok a Randevous kínálta összes lehetőséggel, de úgy érzem, az intranetes munkavégzés új fejezete nyílhat meg. Gondolataim a web-kamerák, QT-streamek és a Randevous körül forognak.

www.oreilly.com

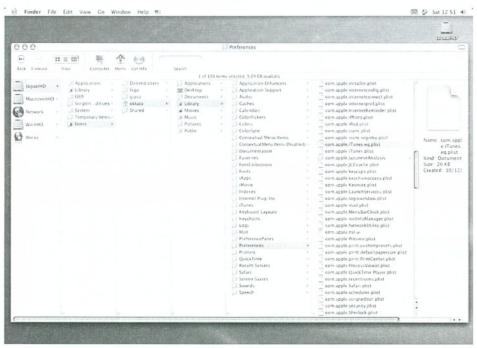

AL AZ APPLE VEZETÉSÉBEN

Mielőtt **Al Bundy**, a cipőárus jutna eszedbe, a hír a volt amerikai elnökről **Al Gore**-ról szól. A technika és környezetvédelem iránt elkötelezett politikus jelenleg nem tagja a washingtoni törvényhozásnak és a legutolsó hírek szerint 2004-ben nem indul az elnöki székért.

"Al nagyszerű ember és rutinos Mac felhasználó, aki házi mozijait Final Cut Pro szoftverrel szerkeszti" – dicsérte az igazgatósági tagságra jelölt négy gyerekes politikust **Steve Jobs**. *"Steve és csapat remek munkát végzett, az Apple ismét a legjobb dolog a világon"* – áradozott leendő munkaadójáról Al. Madonna a világ második legjobb dolgáról tud. *„Az új Mac OS X lenyűgözött és személyes meggyőződésemnek megfelelő, ahogy az Apple elkötelezte magát a nyitott kód mozgalom mellett. Alig várom, hogy együtt dolgozhassak azokkal, akik megvalósították az amerikai álom egyik szeletét."*

Azért Gore nem járatlan az IT cégek ügyeiben, hiszen vezető tanácsadó a Google-nél.

Készíts rádióadót a Macedből!

Nem olcsó mulatság rádióadót üzemeltetni. Első lépésként nem árt szabad frekvenciára szert tenni – ugye máris meggondoltad magad. Pedig! Ráadásul ahhoz, hogy ezek a klasszikus sugárzású adók kitermeljék költségeiket, igyekeznek minél több hallgatóra és minél jelentősebb üzleti bevételre szert tenni. Egyre többen hallgatunk netes-rádiót. Legtöbben az iTunes használata közben fedezik fel, hogy gyárilag számtalan netadó fogadására készítették fel.

Ha azt tervezed, ha arra készülsz, hogy webes rádiót hozz létre és üzemeltess – akár szerelemből akár súlyos pénzek reményében –, akkor jó helyen jársz. Ha nem kívánod a világot elárasztani, akkor is jó szórakozást jelent létrehozni az irodád vagy a lakásod minden webhez csatlakoztatható eszközével fogható napi 24 órán és a hét minden napján dolgozó rádióállomást. Ennél olcsóbb üzemmel még nem találkoztál, azt megígérhetem.

Mire lesz szükség a rádió létrehozásához? Elsősorban kell egy házi .Mac szerver, modemesnél gyorsabb és megbízhatóbb internet kapcsolat, mp3-as zene állomány, az Apple honlapjáról ingyen megszerezhető QuickTime Streaming Server, Promo Music és Microphone, iMovie és iTunes.

1

Sávszélesség számolás

Az első elvégzendő feladat, hogy kiszámold az adót futtató szervered sávszélességét. Ha minden hallgatódnak ugyanazt a sávszélességet szeretnéd kínálni, akkor a maximális felhasználók számát kell megszoroznod a használni kívánt átviteli sebességgel. Ha három helyen hallgatnák rádióadód, egyenként 128Kbps-mal, akkor 384Kbps-nél nagyobb sebességet kell biztosítanod a szervernek, némi rátartás szükséges – esetleg más célra is használjátok a hálózatot. Ha kis hálózatban fogsz sugározni, akkor LAN-on a 10Mbps-os hálózaton 50-60 felhasználó is hallgathat egyidejűleg. Ebből már látható, hogy ha kereskedelmi jellegű vagy non-profit rádiót kívánsz üzemeltetni, akkor igen nagy sávszélességre lesz szükséged.

Az ADSL vagy kábeltévés sávszélesség inkább a barátok, kis közösségek és nagy családok számára adhat elég átviteli lehetőséget. Mielőtt szolgáltatónál fenntartott tárhelyedet alakítod át rádióadóvá, nézd át a szerződésedet és beszélj velük, hogy elkerüljétek a félreértéseket és csalódást.

Megadhatod a felhasználói neved és jelszavad és ...

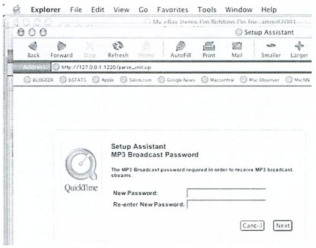

... megadhatod MP3 jelszavad, végül ...

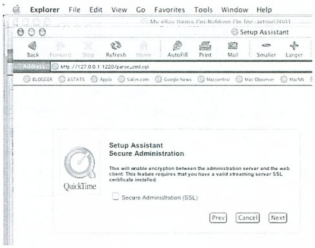

... titkosított kapcsolatra általában nincs szükség.

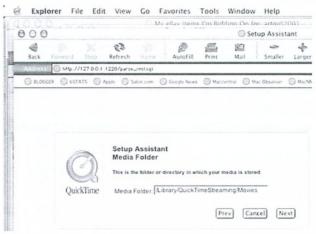

Itt adhatod meg a zenék helyét.

A 80-as port streamingelése jól megfér a többi, gépeden futó szerver – például Apache – alkalmazással

2

QuickTime Streaming Server üzembe helyezése

Az elméleti számolás után gyakorlati lépés, töltsd le az Apple webszájtjáról és telepítsd a QuickTime Streaming Servert. Ha ezzel sikerrel megbirkózol, akkor az Applications mappában megjelenik a QTSS ikonja.

A szerver böngészőn át kezelhető, erre az ikonra kattintva máris a vezérlőpultban találod magad. Amikor először telepíted a szervert, akkor ne változtass az alapbeállításokon, tedd oda, ahová települni kíván. pár dolgon azonban érdemes és lehet módosítani.

Az adód fő adatforrása egyetlen mappa, ezt használja a QTSS. Ez sokaknál az iTunes használta Music mappa, az iTunes ide ment a zenéket. Érdemes módosítani a QTSS alapbeállítást elkerülendő az anyagok keveredését, az iTunesé mutasson továbbra is a /Users/felhasználóneve/Music/iTunes/iTunes Music mappára. (Az ábrákon jobbról balra haladva látod a fontos mozzanatkat.)

3

Rádió-szignál elkészítése

Itt az ideje, hogy elkészítsd azt az 5-10 másodperces szignált, amelyet számtalanszor lejátszva pavlovi reflexet alakítasz ki hallgatóidban: ó ha ezt hallom, akkor ez a Radio Ga-Ga. ne aggódj, sokkal egyszerűbb, mint hinnéd. Nincs is másra szükséged, csupán az iMovie-ra, egy mikrofonra és pár szabadon felhasználható zenei taktusra. Ha tapsolsz, fütyülsz és húgod sikong, a nagyi meg összever pár fedőt és ezt bedigitalizálod, akkor nem találkozol a Szerzői Jog védelmezőivel.

Nyisd meg az iMovie-ban a klipp részletet, amiből jön a zene. Állítsd az audió fejet oda, ahová a hangot szeretnéd rögzíteni és rajta: **„Ez a Radio Ga-Ga a bátyám G4-eséről!"**

A zeneklipet húzd rá valamelyik audió sávra, amely mellett már ott pihen kis hangodon elmondott rádió-szignálod. A trackeket mozgatva elérheted a kívánt hanghatást.

Ha késznek véled a művet, mentsd el QuickTime mozikéntt. Mentés közben azonban módosítunk pár dolgot, ezért kattints az Expert menüre.

Ahhoz, hogy más zenei anyagokkal együtt használhasd az elkészült szignált, át kell alakítanod MPEG-4-ből MP3-ba. Erre a legalkalmasabb az iTunes. Indítsd is el az iTunest és az imént mentett fájlt húzd rá a Library-re.

Most megváltoztatjuk a szignál „song information" leírást, így amikor MP3-as állománnyá alakítjuk át, akkor automatikusan létrejön majd egy szignál mappa, amelybe a hasonló állományokat gyűjthetjük ezentúl. Jelöld ki a szignált és kérj infót róla a File menü Get Info parancsával. Az ablak tetején látsz valami ehhez hasonló nevet, mint „Promo Spot 1". A Szerzőhöz (Artist, nem artista, az más) gépeld be, hogy „az én rádióm", az Albumhoz pedig azt, hogy „Promo Spots" – ezzel létre is hozván az azonos nevű mappát.

És végül még néhány módosítást kell elvégezned a QTSS General Settingsében. Biztosra akarok menni, hogy a Media Directory megegyezik-e az iTunes mappá-

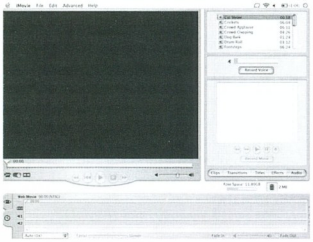

A felvétel gombot a program audió fülén találod.

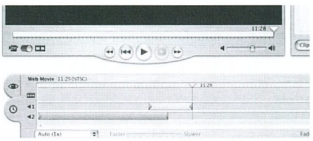

Hangsávok összeillesztése

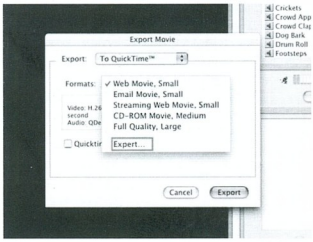

A fájl formátumok menü utolsó parancsa az Expert.

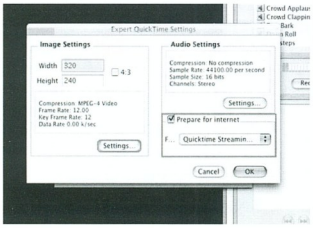

A Prepare for Internet részben válaszd ki a QuickTime Streaming Servert.

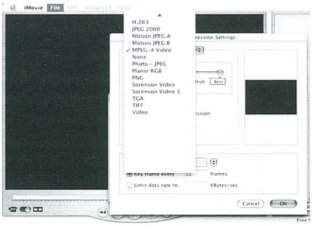

A tömörítési módnak válaszd az MPEG-4 formátumot és ments, azaz exportáld a rádió-szignálod!

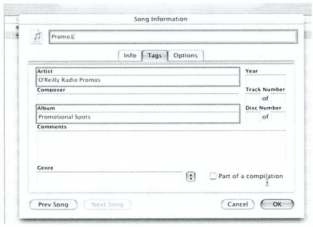

A rádióadó szignál átnevezése

val. Itt adhatod meg az egy időben rád hallgatók maximális számát is és a kihasználható legnagyobb sávszélességet is – ugye emlékszel még az első lépésben végzett számításokra. Amikor a szerver eléri a maximális értékeket, akkor nem enged újabb felhasználót csatlakozni. Ha éjjelnappal szeretnél sugározni, akkor pipáld ki a Start Server at System Startup boxot is.

4
Műsor összeállítás

Noha bármelyik szövegszerkesztő segítségével összeállítható műsorterv, az elkényelmedett adás felelősök megszerették a webes felületet. A Playlist link balra esik, kattints rá. Amikor először jársz itt, akkor értelemszerűen új Playlistet kell létrehoznod, később már szerkeszteni is tudod a meglévőket. Noha a játszáslista összerakása egyáltalán nem kíván atomtudósi vagy agysebészi végzettséget, azért adnék pár jó tanácsot.

Name. Amit ide beírsz, azt fogja megjeleníteni a hallgató lejátszó szoftvere.

Mount Point. Hozzáadódik a rádiód URL-jéhez. Ha különböző Mount Pointot használsz, akkor egy időben több aktív Playlisted lehet.

Genre. Itt a zene típusát adhatod meg.

Play Mode/Repetition. Itt befolyásolhatod, hogy a Playlistre került anyagok hánysor és milyen sorrendben játszódjanak le. Ha a Sequentialt választod, akkor a Playlistnek megfelelő sorrendben mindent lefut és vége az adásnak. A Sequential Loop végtelen ciklusban, de mindig a Playlistnek megfelelő sorrendben adja e a számokat. Ezeknél az alaplehetőségeknél érdekesebb a „Weighted Random" (súlyozott, véletlenszerű) mód, amikor az egyes elemek súlyozásuknak megfelelően többször vagy kevesebbszer, de véletlen sorrendben kerülnek lejátszásra. A Repetitonben megadható, hogy hány számonként lehet ismételni egy dalt.

Available Media List – innen válogathatsz számokat a Playlistbe. A fájlokat egérrel rángathatod, a forrásoldalra kintről húzhatsz be új mappákat vagy anyagokat.

Végül az ablak alján aktivizálhatod az összeállított listát, akkor nincs már más dolgod, mint menteni.

5
Mielőtt kigyullad a vörös lámpa

(Adás jelző, te!) Még akad egy két apró elintézendő. Menj vissza a fő-Playlist menübe és ellenőrizd le, hogy a QTSS szerver él. ekkor elindíthatod a Playlistádat is, kattints a neve mögötti lejátszó gombra – ha minden rendben, akkor megváltozik a státusza.

És adásban vagy!

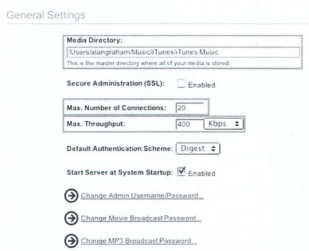

Alapbeállítások ellenőrzése

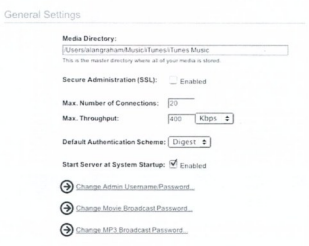

A QTSS nyitólapja.

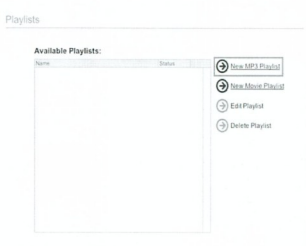

Hozz létre saját hanganyag listát (Playlist)!

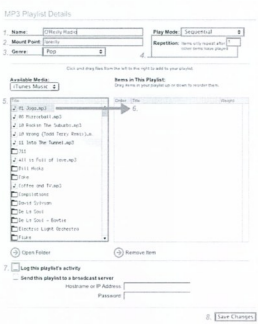

A bal képen látod, miként állíthatod össze a saját adásmenetrendedet fogd és vonszold módszerrel. Fent az összerakott adásmenet, állapota – pirossal kiemelve – várakozó.

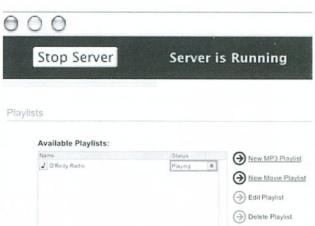

Mielőtt a lejátszásra kattintasz, ellenőrizd le a főmenüben, hogy nem felejtetted el beindítani a szervert.
És végül: adásban vagy!

6
Hangolj rá!

Összeraktad a szervert, elkészítetted az rádió-szignálod, felépítetted az adásmenetet és ráadtad a kaksit az adóra. Itt az ideje, hogy meghallgasd – saját magad!

Az iTunesban válaszd ki az Advanced menüből az Open Stream parancsot. Add meg az IP címet, vagy az URL-t, majd a port számot és végül a Mount Pointot, valami ilyesmit kell beírnod: 42.65.246.23:8000/dorkaradio – ha nem hibáztál, akkor szól a rádió!

7
Távfelügyelet

A QTSS-t bárhonnan vezérelheted. Megadod az IP címet vagy az URL-t és portnak az 1220-at. Ugye nem felejtetted el a jelszavakat?

Remélem, sikerült kedvet csinálni a házi rádiózáshoz. Ha valahol elakadnál, akkor bátran keress az Apple webszájtján segítséget, mert a QTSS kiemelten fontos a cégnek, ezért kimerítő mennyiségű anyagot találsz evvel kapcsolatban is.

Alan Graham

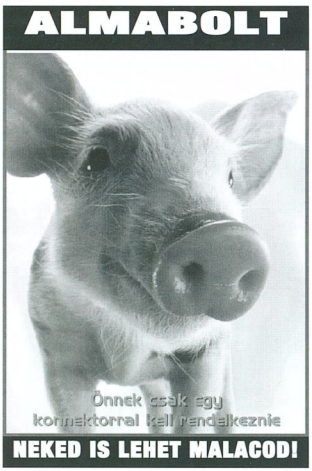

A másik gomb

Az Apple – noha minden tévhit ellenére nem saját találmánya – egyik jelképévé vált az egér, hiszen kezdetben az Apple, majd a Mac gépek mindig grafikus felületűek voltak, és a navigáció egér nélkül nehézkes lett volna. A gépek fejlődésével lépést tartott az egér is, téglatest formája legömbölyödött, áramvonalassá vált. Mint az evolúciónak általában, voltak vad hajtásai, emlékezz az iMac kezdeti, pogácsa alakú egerére! A mostani atlétikai pálya alakú, vörös leszálló fényes egerek már golyótlanok. Hol vannak azok a régi szép napok, amikor újonc kolleginánkat zavarba lehetett hozni a *„tisztítsd már meg az egér golyóját!"* beszólással!

Egy dolog azonban nem változott, az egérnek egy gombja volt, van és lesz is. E cikk fordítója is járt már úgy, hogy wintelről Macre átülve kattintott a jobb gombbal és látott csudát a képernyőn. Miért ragaszkodik az Apple az egy gombos egérhez? Hivatalos válasz nincs, a szakemberek erre a kérdésre feleletül bemutatják, hogy a shift, ctrl, alt és alma billentyűkkel több is megtehető, mint a második egér gombbal – ergo a Mac minimum négyszer, a kombinatorika iparosai számára huszonnégyszer jobb, mint a wintel. A makacs felhasználó és a Mac kompatíbilis egerek szaporítói azonban nem hatódnak meg, és ontják a két-gombos, háromgombos, görgős és még ki tudja, milyen egereket.

Amiért a cikk írója – de fordítója is – kedveli a két gombos egeret, az a helyzetérzékeny menü. Az egér jobb gombjára kattintva a körzör alatt megjelenő menü utasításai attól függnek, hogy mire mutat, hol áll az egér – az Apple hűek ehhez a ctrl billentyűt kell, hogy lenyomják.

Az OS X is rejtett hasznos dolgokat a helyzetérzékeny menübe, az egyik kedvencem az Open With parancs. Ennek használatával más alkalmazással tudod megnyitni az adott állományt, mint amelyikhez alapértelmezetten tartozik – kiváló segítség az Illustrator és Photoshop TIF és EPS állományokért folyó küzdelmében, vagy védelem a mindent magának akaró QuickTime ellen, nem is szólva a jpeg esetéről, amikor csak nézni szeretnél – böngésző – és nem szerkeszteni – Photoshop.

GrimRipperCM 1.3.2

Amikor Macről PC-re küldesz jpeg fájlt, akkor – noha csak egy képet csatolsz – a wintelre két állomány érkezik, a jpeg és egy ott értelmezhetetlen forrás fájl, ami resource.frk vagy valami hasonló névre hallgat. A GrimRipper ez utóbbit öli meg, folytja meg.

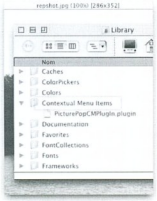

PicturePopCM 1.0

A bevezetőben már vázoltam, milyen küzdelem folyik a jpeg állományok fölötti rendelkezés jogáért. Ha csak meg szeretnéd nézni a képet, akkor ez a kiegészítés neked készült, amely ráadásul még némi metaadat mutogatásra is képes. A metaadatokról már írt az Almalap múlt decemberi számában.

MP3-Info CMM 1.1.1

A harmadik ajánlatom Az MP3 állományok metaadatait – ezekről még nem írt az Almalap egyik száma sem – jeleníti meg a Finderben. Az említett három plug-in további szépsége, hogy ingyenes.

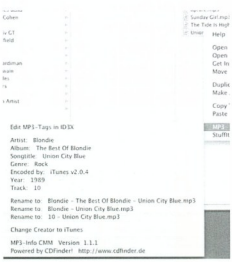

Megindult a fantáziád és úgy véled, jó volna, ha még ez vagy az is megoldható lenne? Szintén ingyen magadévá teheted a Contextual Menu Workshop 1.3.1 Mac OS X menü plug-in tervező progit. És utolsó szó jogán, nekem kézre állóbb és gyorsabb a másik egér gombbal kattintani, mint sem a ctrl billentyűt nyomogatni – így szabad marad az egyik kezem.

Derrick Story

Hét éve mutatkozott be és még mindig a jövő reménységének tartják

Lassan megnyíló OpenType

Hét év az elektronikus kiadványszerkesztés életében hosszú idő. Hét évvel 1984 után – amikor az Aldus PageMaker és Apple LaserWriter páros mutatkozott be – jött a PostScript nyelv és az elektronikus kiadványszerkesztés csillaga felívelt. Ám már hét év telt el azóta, hogy a Microsoft és az Adobe megalkotta az OpenType leírást, még mindig csak, mint a jövő nagy ígéretét emlegetik.

Az okokat kereső nyugati elemzők a váltás, áttérés legfőbb akadályát a betű-könyvtárak igen borsos árában vélik megtalálni. Ez valóban okozhatná a lassú terjedést, ám az OpenType előnyeihez képest sokkal többet tudó megoldás – számosabb karakterkészlet, kifinomultabb tipográfiai lehetőség, kereszt-platform kompatibilitás (nesze neked Kazinczy-díj). Az OpenType betűk ára nagyjából megegyezik a többi betű-típus árával, így jó vételnek tűnhet. Az áttérést támogatja a piaci is, mivel a PostScript és TrueType betű-családok fejlesztésével sorban hagynak fel a meghatározó gyártók.

És akkor következzen a negyven millió forintos kérdés. Vajon a lassan érkező QuarkXPress 6 támogatja-e majd az OpenType fejlett lehetőségeit? A nem hivatalos Quark álláspont szerint a hatos tejjel-mézzel folyó Kánaán lesz. Ám alapvetően fordítva kell ezt a kérdést feltenni, mi lesz a QuarkXPresszel, ha nem támogatja az OpenType-ot.

A pillanatnyi OpenType helyzetet a klasszikus róka fogta csuka, csuka fogta róka. A betűkészítők – leszámítva az Adobet és pár kisebb céget – arra várnak, hogy az alkalmazások támogassák az OpenType-ot, az alkalmazás fejlesztők viszont arra várnak, hogy OpenType betűtenger öntse el a piacot.

Unicode-kapcsolat

Az OpenType lassú térnyerésének valódi oka azonban összetettebb és kevésbé függ a kiadványszerkesztő iparág vágyaitól és tetteitől. Véleményem szerint a kulcs az OpenType és a Unicode összefonódásában keresendő, amely szintén nem száguldva hódít teret. Mivel mindkettő része operációs rendszer alapnak, ezért a Unicode és az OpenType jövője erősen függ a számítástechnikai alapfejlesztésektől. Az operációs rendszer és nagy alkalmazás fejlesztők számára a soknyelvű Föld és a szoftverfejlesztés – azaz a lokalizálás – komoly mérnöki odafigyelést kíván, elmúlt már az az idő, amikor a program üzeneteit egyszerű szövegszerkesztővel lehetett lefordítani.

Az OpenType-pal kapcsolatban az alkalmazás fejlesztők úgy vélik, nem az egyes programoknak kellene támogatni az OpenType kívánatos funkcióit, hanem az operációs rendszernek. Ha az operációs rendszer nem támogatja az OpenType speciális funkcióit, akkor az ennek a feladatnak nekigyürkőző programnak az alapoktól kell kezdenie. A legtöbb szoftverfejlesztő erre nem vállalkozik, a nyereség nincs arányban a kiadással. Az Adobe kivétel, mivel saját alkalmazásai erősen kihasználják az OpenType kínálta többletet, de ez ennek a cégnek az esetében nem kíván különleges erőforrást, hiszen az Adobe az OpenType egyik megalkotója.

A Microsoft közlése szerint nem csak a cég operációs rendszere, de az Office alkalmazások is közvetlenül fogják támogatják az OpenType-ot. A cég részletekbe nem bocsátkozott, de ennek elsősorban üzletpolitikai oka lehet.

Várhatóan először az office fogja támogatni az OpenType-ot. A kézíráshoz hasonlatos írásjeleket használó ázsiai és arab piacon ezzel az Office még inkább megerősítheti pozícióját – még lenne olyan rész, ami nem az övé? – gonoszkodott az Almalap. Az OpenType különösen alkalmas a jobbról balra, fentről lefelé haladó írások kezelésére, a Unicode gazdag betűkészlet használatot biztosít, az Office igazi piaci csalinak bizonyulhat. Amennyiben a Microsoft az operációs-rendszer szinten támogatná az OpenType-ot, úgy minden wintelre fejlesztő cég élhetne a lehetőségekkel. mivel a Microsoft – momentán – nem érdekelt a betű-üzletben, ezért számára az OpenType csak velejárója az operációs rendszer Unicode alapokra helyezésének. Az OpenType-ot oprendszer szinten támogató Apple-ről kialakult közvélekedés, hogy a támogatás számára elsősorban marketing célt szolgál – az Apple nem kívánta eddig a nyilvánossággal megosztani OpenType terveit.

Mostantól a betűk nem a kiadványszerkesztéssel foglalkozók csodabogara, hanem a számítástechnika wysiwyg alapja. Szerintem hibás gondolat a kiadványszerkesztés fejlődését az OpenType elfogadottságához kötni. Az OpenType sokkal fontosabb lesz azon országok számára, amelyek nem férték be a régi karakter kiosztásba, tehát tarol Ázsia, felkészül Arábia és örvendhet a cirill, héber felhasználó – és a közép-kelet európaiak is észrevehetik a fény betüremkedését –, nem pár száz millió, hanem pár milliárd potenciális felhasználó kedvéért mozdulnak a nagyok. Az OpenType így nem csak a kiadványszerkesztők, hanem a számítógép használók rendelkezésére áll, és a Quark csak igazodhat.

James Felici
The Complete Manual of Typography szerzője

Színkezelés DTP és nyomdai rendszerekben

8 órás előadás a MacAcadémián (20 000 Ft +áfa)

További információk az Interneten: www.macacademia.hu, e-mailen: mail@macacademia.hu, telefonon: 06-30-919-1965

pdf+print 2.0

Bernd Zipper

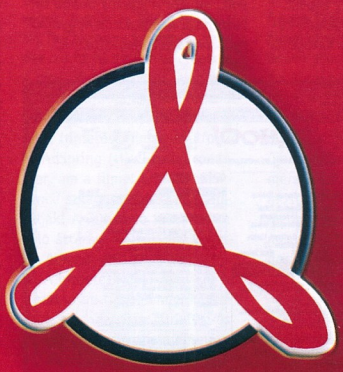

www.almalap.hu/pdf 452-7830

AZ ONLINE TARTALMAK ÉRTÉKESÍTÉSE

Az Online Publishers Association a napokban adta ki 'U.S. Market Spending Report' című beszámolóját. A comScore Networks által lebonyolított kutatás szerint az amerikai felhasználók 2002-ben összesen 1,3 milliárd dollárt költöttek különböző hálózati tartalmak megvásárlására, ami 95 százalékos növekedést jelent a 2001-es esztendőhöz képest.

Tavaly a fizetős tartalmak közül a legkiemelkedőbb kategória a korábbi évhez képest csaknem háromszoros, mintegy 302 millió dollárnyi bevételt hozó Személyi hírek – Társkeresés volt, megelőzve az Üzlet – Befektetés és a Szórakozás – Életstílus kategóriákat, amelyek 2002-ben az online tartalmakra fordított összeg 63 százalékát tették ki.

"*A 2002-es esztendő az az év volt, amikor a fizetős online tartalmakkal kapcsolatos hagyományos bölcselet megváltozott*" - fogalmazott **Michael Zimbalist**, az online kiadókat tömörítő szövetség vezérigazgatója. - *„Többé már nem vitás kérdés, vajon a fogyasztók hajlandóak-e fizetni a tartalmakért. Egyértelmű, hogy igen."*

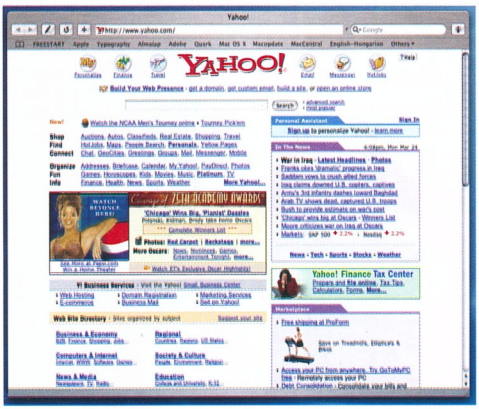

A beszámoló szerint az egy fogyasztóra eső elköltött pénzösszeg alig négy százalékkal emelkedett a 2001 utolsó negyedéve és a 2002 negyedik negyedéve közti időszakban, ami arra utal, hogy a fizetett tartalmakból származó bevételek gyarapodása mögött az újabb fogyasztók megjelenése, és nem a fogyasztók növekvő költekezése húzódik meg. A különböző online tartalmakért fizető amerikai felhasználók száma a 2001-re jellemző 10 millióról 2002 végére 14,3 millióra nőtt.

A vezető fizetési modell az éves előfizetés, amely a tavalyi eladások 41 százalékát teszi ki. Egyes kategóriákban (különösen a Játék és az Általános hírek esetében) ugyanakkor továbbra is a havi fizetési modell maradt az uralkodó.

Az 5 dollárnál alacsonyabb értékű megrendelések száma 707 százalékkal gyarapodott, ez a halmaz azonban még így is csak alig egy százalékát képviseli a 2002-ben 9,6 millió dollár bevételt hozó eladásoknak.

Az Online Publishers Association az online tartalomértékesítésből 2002-ben legtöbb bevételt elkönyvelő 25 webkiadót listáját is közzétette:

1. yahoo.com
2. match.com
3. real.com
4. classmates.com
5. wsj.com
6. weightwatchers.com
7. ancestry.com
8. consumerinfo.com
9. matchmaker.com
10. 1800ussearch.com
11. consumerreports.org
12. espn.go.com
13. carfax.com
14. thestreet.com
15. bluemountain.com
16. playboy.com
17. kiss.com
18. msn.com
19. egreetings.com
20. ieee.org
21. arttoday.com
22. pressplay.com
23. britannica.com
24. astrology.com
25. smartmoney.com

A teljes beszámoló elérhető a www.online-publishers.org oldalon.

www.comscore.com

GAZDÁTLAN 10000 DOLLÁR

Robert Moore, a 321 Studio szoftverfejlesztő cég tulajdonosa és vezetője tízezer dolláros jutalmat ajánlott fel annak, aki bemutatja, miként használják fel a cég szoftverét illegális DVD másolásra. A cég alkalmazása DVD-ről házi másolatok készítését teszi lehetővé. A felajánlást azt követően tette meg Moore, hogy a filmipar egyik közleménye élesen kikelt a hasonló programok ellen. *„Ezek szerint a szoftver bűnelkövetési eszköz, én tolvaj vagyok a vevőink pedig bűnsegédek"* – nyilatkozta a felháborodott üzletember és megtette felajánlását. A cég hangsúlyozta, semmi bajuk a hollywoodi álomgyárosokkal, ám szeretnék eloszlatni a róluk kialakult negatív és hamis képet. a dologban lehet valami, mert két hét alatt egyetlen jelentkező sem vágyott átvenni a tízezer dollárt. (A gonosz Almalap mondja: 06-40-21 21 21, Malév info-vonal.)

FOLYTASSA DVD-JOHN!

A norvég **Jon Johansent** még januárban felmentették az illegális DVD másolást lehetővé tevő programmal kapcsolatban ellene felhozott vádak alól, mivel alkalmazásával nem sértett jogot, csak legálisan megvett DVD-t másolt. Az Amerikai Mozgókép Szövetség (MPAA) ügyvédei sikerrel lobbiztak, így egy feljebbviteli bíróság újra megnyitotta a pert. A DVD-Jon néven elhíresült fiatalember ügyvédje kijelentette, hogy a történetben eddig nincs semmi rendkívüli, ő és ügyfele hisz abban, hogy hasonlóan az első ítélethez, a második is számukra kedvező lesz, hiszen az igazság az ő oldalukon áll. A per kimenetelét számos eu-s szervezet is figyelemmel kíséri, mivel olyan szerzői és tulajdonjogi kérdésekben kell a bíróságnak állást foglalni, amelyekről – a dinamikus technológiai fejlődés miatt – még nincs egyértelmű jogszabály, ugyanakkor a döntés erősen befolyásolhatja nem csak a közgondolkodást, de más országok jogalkotási folyamatát is. Az MPAA ügyvédei az iparág másolt DVD-ből származó veszteségét három milliárd dollárra becsülik évente.

MEGSZŰNŐ RED HERRING

A dot.com időszak egyik vezető orgánuma, a sok vezető számára iránymutató és véleményformáló Red Herring beszünteti megjelenését. A vég oka a hanyatló hirdetési kedv, amíg 1999-ben 21, 2000-ben 87, addig tavaly csak 15.6 millió dolláros hirdetési árbevételt értek el. A Red Herring alapítója, **Tony Perkins** szerint a

lejtmenetet segítette a WTC ellen végrehajtott aljas támadás és a nagy cégek könyvelési botrányai (nem is szólva a globális felmelegedésről – tette hozzá a gonosz Almalap.) A Red Herring vetélytársai közül az Industry Standard és az Upside már kivérzett a tavalyi év folyamán, a sokak által ismert Wiredöt a Business 2.0-hoz és a Fast Companyhoz hasonlóan a mögöttük álló széles lapspektrumban érdekelt kiadók képesek életben tartani.

MUNKAHELYI WEBKORLÁTOZÁS

A web használatával együtt növekszik azok száma, akik a dolgozók webhasználatát figyelik és vizsgálják, majd korlátozzák. Az FBI felmérése szerint a munkavállalók 78 százaléka nincs tisztában az internet potenciális veszélyforrásaival – itt most ne a dilettáns sajtómunkatársak gumicsontjára (atombomba összeszerelés, kábítószer-termelés) gondolj, hanem a letöltések, adatmegadások okozta informatikai vészélyekre. Az IDC vizsgálata a webhasználat 30-40 százalékáról állítja, hogy semmi köze a végzett munkához. A nem kívánt webhasználat kiszűrése történhet humán erőforrás intenzív használatával – amíg rá nem tekerednek valamilyen webes játékra, vagy e célra fejlesztett méregdrága szoftverrel, amely a web szájtjat besorolja és algoritmus alapján dönt afelől, hogy ki mit látogathat. Mindkét megoldás számos ellenzőre lel a személyi szabadságjogok hazájában.

BORÚS IT JÖVŐ

A Goldman Satch a száz legnagyobb amerikai cég IT vezetőjét faggatta a jövőről, ám az nem tűnik napfényesnek. A cégek IT beruházásai alig egy százalékkal növekszenek a tavaly decemberben prognosztizált két-három százalékos növekedéshez képest. A visszafogottság oka a küszöbönálló Iraki háború következtében várt fogyasztási visszaesés. Más kérdéscsoportra adott válaszok alapján az elmúlt években a Dell és az IBM erősítette meg állásait a vezető vállalatoknál. A pingvinesek számára biztató hír, hogy minden második vállalat használ nyitott forráskódú megoldást.

A DONNELLEY PDF/X-1A-RA VÁLT

A Kentucky állambéli Glasgow városában működő R. R. Donnelley nyomdaipari szolgáltató vállalat az elkövetkező egy év alatt helyezi üzembe PDF/X-1a alapú szolgáltatását az általa gondozott – kiadott és nyomtatott – magazinok hirdetői számára. A rendszerhez csatlakozó felhasználók a Donnelly neten át elérhető szolgáltatásait beépíthetik saját munkafolyamatukba. Így elkerülhető a megrendelő, az ügynökség, a grafikai műhely, a nyomdai előkészítő és nyomda egymásra mutogatása a miért lett olyan a hirdetésem kapcsán, mivel a rendszer használata a PDF méretbeli és kompaktsági előnye mellett kihasználja a formátum valódi színreprodukciós képességét is. A Donnelly az államok nyomdaiparának egyik meghatározó szereplője.
A Donelly tulajdonában álló Premedia Technologies fejlesztette ki a két éve üzembe állított hirdetéskezelő rendszert. Az ügyfelek elektronikusan tudnak felületet foglalni. A feltöltött hirdetési anyagokat a rendszer azonnal le ellenőrzi, a felhasználó erről e-mail üzenetet kap: a nyert üzenet vagy a hiba okának meghatározása adja a levél szövegét. A gyártás egész folyamatát figyelemmel követheti minden adott hirdetésben érdekelt. A magazinok hirdetői jelenleg ezerféle fájlformátumot használnak – a valós helyzetet jellemzi, hogy hirdetést filmen is elfogad az AdSpring (HirdForrás) rendszer, ám a filmet Creo Renaissance szkennerrel újra digitalizálják! A PDF/X-1a formátumra való áttérést a Donnelly erőteljes árazási politikával is ösztönzi. A hirdetéskezelő rendszer folyamatosan figyelemmel követi a több száz magazin hirdetési és nyomdatechnikai paraméterét, így az ügyfelek is az aktuális beállításokkal dolgozhatnak.

OS X ÉS PDF

A kiadványszerkesztésben érdekeltek számára is fontos és hasznos javításokat tartalmaz a Mac OS X 10.2.4 javítás. Az OS X Print menüje szkriptelhető PDF Workflow szolgáltatással gazdagodott –alapbeállításokat használók számára ez rejtve marad. Az új szolgáltatás teljes leírását az Apple honlapján (www.apple.com/applescript/print) találod. A PDF Workflow szolgáltatás aktivizálásához létre kell hoznod egy „PDF Services" könyvtárat a felhasználói neved alatti Library alá. Ezt követően Apple Scriptekkel mindent vezérelhetsz, a kimeneti fájlt automatikusan megnyittathatod az Acrobattal vagy PDF ellenőrzésre rendelheted az anyagokat. De írhatsz olyan szkriptet is, amely beborítja a Föld összes e-mail ládáját a PDF állományaiddal. Más PDF kezelő szoftvereket is vezérelhetsz, például meghívhatod az Apago PDF Shrinkjét, hogy PDF állományodat vágyaidnak megfelelően zsugorítsa össze.
Az Applet új operációs rendszerének megjelenése óta támadják az alkalmazott PDF formátum miatt, az nem felelt meg a legújabb PDF előírásnak, és a fájl mérete sem volt optimalizált. A mostani javítás számos hibát megszüntet és sejteti az automatizálás irányát – nem szükséges külön szoftver telepítése.

OLCSÓBB WINDOWS MEDIA

A Microsoft árleszállítással próbálja átcsábítani az általa kínált Windows Media szoftverre a szórakoztató elektronikai termékek gyártóit. Az akció célja az MPEG-4 és tarsai lenyomása a DVD-lejátszók, digitkamerák és hasonló termékek piacán mondván, a Windows operációs rendszerrel együttműködő technológia használata ma már természetes velejárója az emberi létnek. Szakértők egybehangzó véleménye, hogy a Microsoft mindent meg fog tenni a piac bekbelezése érdekében, ráadásul nem is kell jelentős ellenállást legyűrnie.

Edupage, PDFNews, Infinit

HTML + Dreamweaver + Flash
90 órás tanfolyam a MacAcadémián
További információk az Interneten: www.macacademia.hu, e-mailen: mail@macacademia.hu, telefonon: 06-30-919-1965

Quark 6

Az Almalap egyik kedvenc tévécsatornája a EuroNews. Az adó politika, gazdasági, sport és kulturális híreket sugároz minden félórában. A záró időjárás jelentés előtti egy-két percben kommentár nélküli felvételt mutatnak. És a valóság ékesebben beszél minden hírmagyarázónál. Nos, a jót megpróbálva utánozni:

Quark 6 béta, no comment, 2003. március 10.

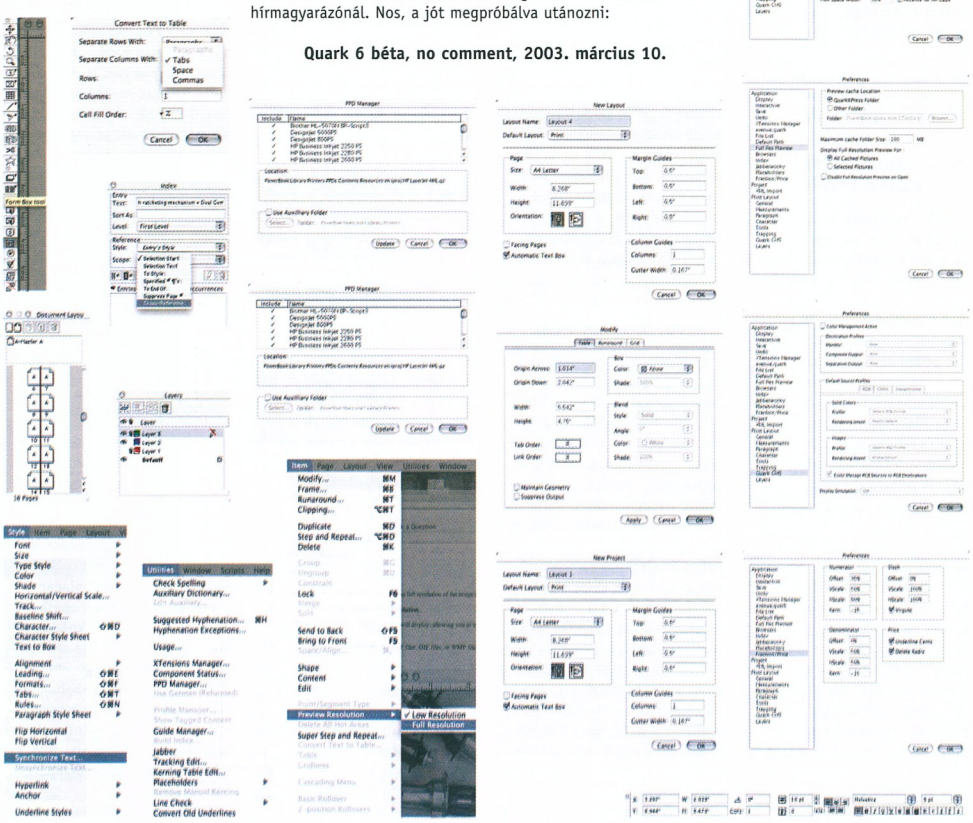

QuarkXPress
60 órás tanfolyam a MacAcadémián
További információk az Interneten: www.macacademia.hu, e-mailen: mail@macacademia.hu, telefonon: 06-30-919-1965

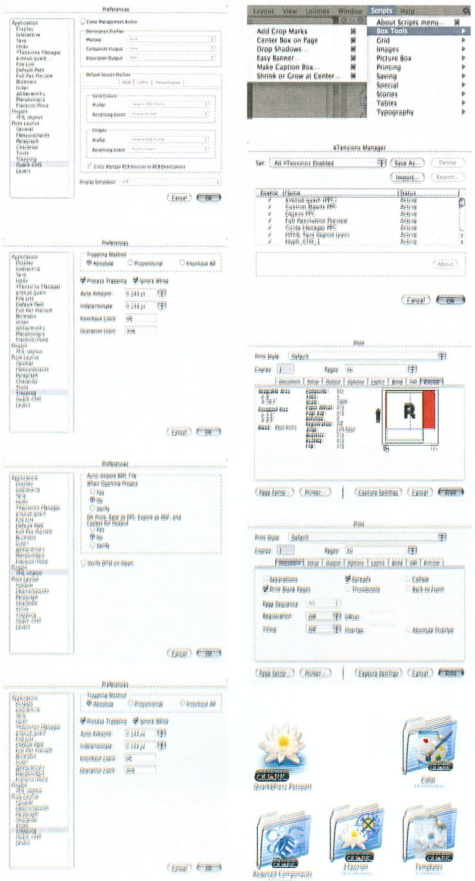

TERJESZKEDŐ GRETAGMACBETH

A Sony, NEC-Mitsubishi, Barco és LaCie által értékesített monitorok színkalibrálását végző, ehhez eszközöket gyártó Sequel Imaging felvásárlására készül a GretagMacbeth. A Sequel a gyógyászatban használt kijelzők és az otthoni szórakoztató elektronikai kijelzők piacán is érdekelt. A tervek szerint a cég vezetői a helyükön maradnak.

INPOSITION LITE 5.0

A Dynagram megjelentette a továbbra is csak Macen futó INposition Lite 5.0-t, amely a QuarkXPress 4.1 és 5.0 verziókkal egyaránt kommunikál. A nevének megfelelően kilövés támogató szoftver Windowsos változata még várat magára, mivel a felhasználók döntő többsége Maces – válaszolta a cég vezetője faggatódzó kérdésekre.

HEIDELBERG – ENFOCUS

A Heidelberg Digimaster 9100 monokróm rendszer szoftverét, az ImageSmart Document Masteringet egészítette ki a német cég az Enfocus Certified PDF technológiájával. Az így megalkotott szoftvert a CeBiten láthatták először a kíváncsiak és érdeklődők, ahol az ImageSmart megújulásának is szemtanúi lehettek. A Heidelberg a Certified PDF-et alkalmazza a Prinect Printready munkafolyamatához is. A Certified PDF – nevéhez hűen – a PDF jóságát tanúsítja, vagy nem.

CUMULUS 5.5.2

Megjelent a Cumulus 5.5.2, a Canto nyilvántartó programjának ingyenes frissítése. A frissítésben kijavították néhány szoftver hibát – mint ismert Murphy által, minden hibajavítása két újabb hibát generál –, erősítettek az OS X Classic futtatáson és OPI-n. Új kiegészítők is kerültek a csomagba, az egyik lehetővé teszi, hogy fogd és vonszold metódussal képet emelj be Quark 5.x-be a Cumulusból.

MAKO 4

Az ECRM Mako CtP sorozata új elemmel gazdagodott, itt a 4-A4 változat. A viola-lézeres lemezlevilágító az ECRM VIP (Verified Image Position) rendszerét használja. A 405nm-es lézeres levilágítás felbontása hét lépésben, egészen 3556 dpi-ig növelhető. A nagyobb gyártók mindkét lemezét – az 5 mw-os ezüst alapút és a 30 mw-os fotópolimert is – használhatja a büszke tulajdonos, akár két, akár négy oldalas munkáról legyen szó. A Mako 4 csúcsüzeme 20 lemez óránként, lemezenként 4-A4-es levilágítása vágó és illesztő jelekkel. Az ECRM hazai képviselete – érthető módon – várja az érdeklődőket.

IMACON FLEXTIGHT

Az Imacon újabb családtagot mutatott be virtuális-dobszkenner sorozatból. A 35mm-es diától 6x18 centis eredetiig befogadó Flextight 343-as nagy testvéreihez– a 12x17 centit tudó 646-oshoz és a 12x25 centit ismerő 848-ashoz – hasonlóan 16 bites színmélységet alkalmaz. A szkennelést három CCD egység végzi. A szkenner 3200 dpi-s felbontásánál vannak többet tudó eszközök is, ám ez a minőség a legtöbb végtermékhez elégséges.

PANDORA 2.0

A Creo térítésmentesen kínálja a csomagolóipari termékek tervezéséhez használatos PDF alapú Pandora szoftverének upgrade-jét, a Pandora 2.0-t. A szoftver beilleszthető a cég saját Brisque Pack és Prinergy Powerpack munkafolyamatába is, mivel támogatja a JDF – és ha már, akkor a PJTF, a PCF, a CIP3 és a CIP4 – formátumokat is. A frissítés képes kezelni a nem téglalap alakú füleket és vágásokat, valamint automatikusan ellenőrzi a hajtogatást és jelez, ha megoldhatatlannak tűnő vággyal találkozik.

KÍNÁBAN IS HÓDÍT A CTP

A Kínai Nyomtatási Technológia Akadémia – tényleg van ilyen intézmény – közlése szerint a CtP rohamosan terjed Kínában. Tavaly 143 CtP-s nyomdát telepítettek – 117 helyen magazinok készítéséhez használják ezt a technológiát, a többi helyen napilap készítéséhez. A világon legdinamikusabban fejlődő kínai CtP piacon a thermál rendszerek a legkelendőbbek (57 százalék), egy ötöde látható vöröses, kicsivel kevesebb a violás és alig négy százalék az egyéb rendszerek részesedése.

Edupage, PDFNews, Infinit

Neked írom a dalt ...

Vártam rá, hogy elmondjam
Hogy elénekeljem, hogy tudd, hogy érezd,
Hogy elhidd nekem, hogy neked szól a gitár,
Neked zörög a dob, neked gyúlnak a fények
És csak neked írom a dalt, neked énekelek,
Neked írom a dalt, neked énekelek

(LGT)

Az Almalap hardver-tesztlaborja a kiadó költözése miatt kicsit szétszórtnak mutatkozott az eltelt hetekben, de kedvenc teszt eszköz szállítónk (www.multimedia.hu) meglepte a fiúkat a JackRabbit CD-író és DVD-olvasóval, amely USB 2.0 nyelven is beszél.

Mivel az Apple a FireWire-t tekinti a gyors adatátvitel eszközének, és a Maceket változatlanul USB 1.1-gyel szállítja, ezért a kütyü mellé öt USB kimenetes kártyát is kölcsönzött a teszt-csapat. A kártya jóságát jelzi, hogy nem is került vissza az anyacégéhez, lábon elkelt.

A tesztelés jó hangulatában idézte a régi korok emlékét, amikor vidéki művelődési házakban rendeztek író-olvasó találkozót. A JackRabbit is írt, olvasott, pont úgy, ahogy a CD-n mellékelt leírásban ígérte gyártója, a Philips. A PDF állomány, amely nyolc nyelven beszélt, nem ejtett szót arról, hogy Mac alá miként kell az eszközt telepíteni. A helyes kábelezést követően – a táp kábelt a fali konnektorba, az USB kábelt a JackRabbit és a Mac közé telepítve – a Mac System Profilerében már mutatta is a felismert

eszközt. A CD írás és DVD lejátszás során szerzett tapasztalatokról lehetne ömlengeni, legyen annyi elég, hogy amit a gyártó ígért, azt be is tartotta.

Külön foglalkoztunk az USB 2 átviteli sebességének tesztelésével és úgy találtuk, hogy az elméletileg ígért értéktől ugyan elmarad, de a FireWire sebességével pariban van. Mivel a FireWire az Apple szíve csücske, a pécés piacot viszont lassan elárasztják az USB 2 alapú eszközök - lásd JackRabbit –, ezért úgy gondoljuk, hogy az Apple be fogja adni a derekát USB 2 ügyében, ami viszont a FireWire végét is jelentheti.

Jegyzőkönyv: Ferenczy Gábor

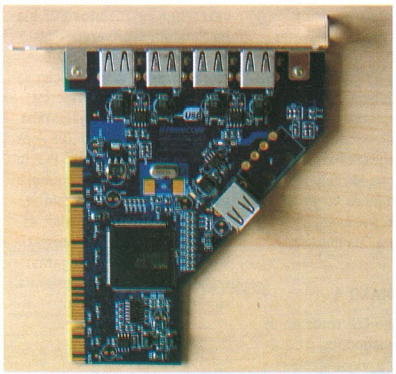

A Freecom csoda kártyája, amely megadja a Macnek az USB2-t kívül négyszer, belül egyszer. Az Almalap tesztgépe – Mac OS X 10.2.4 alatt – nem kért drájvert, magáévá tette a kártyát.

A JackRabbit CD író és DVD olvasó mellől azért hiányzik a távvezérlő, mert az Almalap tesztlabor munkatársa otthon felejtette – tesztelés minden körülmény között –, viszont a szerszámkészletét (Toolbar) nem.

... Apple Shop a város szívében ... 1065 Bpest, Nagymező u. 58. Tel.: 269-2525 ... Apple Shop a város szívében ...
MÓDI STÚDIÓ
CAD CENTER
269-25-25...Apple Shop a város szívében ... 1065 Bpest, Nagymező u. 58. Tel.: 269-2525 ... Apple Shop a város

INGYEN NET BOSTONBAN

A bostoni Apple viszonteladó Tech Superpowers igazgatója, **Michael Oh** ingyenes internetszolgáltatást indított a város Newbury utcáján. Az utca kocsmáiban, kávézóiban, könyvesboltjaiban elérhető széles sávú hálózatra bárki ráakaszkodhat – cserébe reklámokkal tömik böngészőjét és mailjét. A 3000 dollárért – azaz hétszázezer forintért – kialakított hálózat olyanokhoz is eljut, akik eddig sikerrel kerülték el az internet ölelését – véli Oh. A költségeket az akcióba bekapcsolódott vállalkozások állták. A siker korán megmutatkozott, a kocsmákat ellepték a környező középiskolák és felsőfokú intézetek diákjai, kiszorítva onnan a törzsvendégeket, a könyvkereskedés kínálata is változott. A tudósító két említésre méltó megjegyzést fűzött tudósításához. Az egyik a siker mértékét mutatja, a környező utcák hasonló megoldáson gondolkodnak. A másik megjegyzés az első bostoni ilyen típusú civil kezdeményezést dicsérte meg.

LEÉPÍT A MAN ROLAND

A MAN Roland 130 millió eurót – kb. 30 milliárd forintot – kíván megtakarítani leépítések és eladások árán. A jelenlegi 10 300 dolgozó közül minden tizedik már erősen olvassa az álláskereső rovatot.

Szerzők megnevezése

A cikk írók – akár nyomtatott lapról, akár elektronikus változatról legyen szó – imádják nevüket nyomtatásban látni. Az oldal összképét ugyan nem határozza meg, de befolyásolja, miként és hol jelenik meg a szerző neve. A szerző neve mellett egyes esetekben megjelenik a fotós és illusztráció készítő neve is, erre az esetre már a kiadvány tervezésekor érdemes odafigyelni.

A szerző neve leggyakrabban a cím és a szövegtörzs között jeleik meg, esetleg a kopf vagy lead alatt – ez utóbbi a cikk rövid tartalmi összefoglalását vagy afféle étvágy csinálót jelent. Az ábrán az amerikai kiadványokban gyakorta előforduló megoldásokat mutattam be.

A szerző neve általában nem hivalkodó, illeszkedik az oldal képbe. Némi tisztes távolságot tart a címtől, szövegtörzstől és más elemektől, de elkülönülése nem kirívó. A kiadványok körül dolgozók az olvasók azon kisebbségét alkotják, akik egy lapot az impresszum olvasásával kezdenek és a cikkeknek sem a címét nézik, hanem a szerzőjét. A kisebbségre való tekintettel nem helyes, ha a szerző megjelenítése hangsúlyos vagy kiugró.

Az aláírás árnyalatnyi megkülönböztetése történhet eltérő betűtípussal, más betűmérettel, színnel vagy apró grafikai elemmel. Értelmes tervező a felsoroltakból inkább választ egyet, mintsem az összeset alkalmazza.

Alapelvként elmondható, hogy a betűméretet illik kisebbre venni az írás címénél és alcímeinél. Jellemző a szövegtörzsnél, kenyérszövegnél kisebb betűméret alkalmazása, esetleg a kurziválás vagy a kiskapitális használata.

Ha a szerző neve mellett az írás más alkotóinak – fotós, illusztrátor, sminkes ... – neve is feltüntetendő, akkor a nevel elé odaírandó a „szöveg" vagy „illusztráció" azonosító is. Az azonosítók stílusa térjen el a nevekétől. A szerző neve előtt állhat apró grafikai jel vagy szimbólum is.

A nyomtatott írások esetében kevésbé jellemző, a honlapokon gyakoribb, hogy a szerző neve mellett az írás időpontja, az írás nyomtatott változatának fellelési helye is szerepel. Ezen információk elrendezése az oldal tervezőjének feladata.

Az amerikai szaksajtóra jellemző – de itthoni publicisztikai rovatok is alkalmazzák –, hogy a szerző neve mellé egy mondatos életrajzot illesztenek, amely stílusában a szerzői stílus mutációja.

A honlapokon egyre gyakrabb, hogy a szerző neve egyben hivatkozás is, amelyre kattintva levelet küldhetsz a cikk alkotójának. A honlap tervezők erre figyelemmel kell, hogy elkészítsék az alkalmazandó stílusokat. A szerzőt teheti boldoggá az, aki a levélhez tárgyának automatikusan megadja a cikk címét, így segít a beérkező leveláradat azonosításában.

DTPWorld

Lorem ipsum

Sit amet, consectetuer adipiscing molestie est vel enim.
by Donec Tempus

Vivamus feugiat elit et augue. Aliquam massa risus, elementum eget, blandit eu, convallis et, ante. Duis mattis orci id nunc. Quisque suscipit fringilla tortor. Nulla facilisi. Nulla sit amet arcu ac nunc vulputate rhoncus. Aenean non quam. Nam porttitor. Donec mollis, orci eu volutpat venenatis, mi nisl consequat diam, id eleifend arcu elit sit amet pede. Phasellus tempus. Etiam fermentum. Fusce eros. Lorem ipsum dolor sit amet, consectetuer adipiscing elit.

Lorem ipsum

DONEC TEMPUS. Praesent tellus purus, blandit eget, laoreet ac, tristique vel, massa. Pellentesque sodales. In tortor enim, volutpat sed, interdum in, elementum non, dui. Suspendisse ornare elementum sapien. Nunc venenatis ante non leo. Suspendisse malesuada. Pellentesque elit massa, convallis quis, posuere id, aliquam id, augue. Duis pharetra, risus a venenatis interdum, quam lectus laoreet pede, ac elementum leo ipsum at erat.

Etiam et velit. Donec sit amet lectus a eros blandit gravida. Morbi vitae purus non arcu varius bibendum. Praesent massa. Suspendisse pulvinar magna. Aliquam porttitor convallis neque. Maecenas id tortor et nibh ultrices tempor. In ac wisi nec felis adipiscing tempus. Nullam arcu. Morbi a orci. Donec interdum facilisis leo.

by Donec Tempus • Photographed by Leopold Magnus

2003' MACALLY ÚJ TERMÉKEK –

H_2O MOUSE

különleges folyadékkal töltött USB egér

- 3 gomb + scroll, programozható
- kényelmes kialakítás
- kék vagy fehér folyadék
- Mac OS 9.2, Mac OS 10.1.5, 10.2

rfKEY

kábel nélküli billentyűzet

- USB 1.0
- 19 multimédia gomb
- 108 + funkciós billentyűk
- beépített scroll gomb
- plug & play
- Mac OS 9.2, Mac OS X 10.1, 10.2

iVoice II

USB Digitális mikrofon

- web konferenciához, audio hang bevitelhez, hang felismeréshez
- sztereo line-in és line-out jack, mic-in
- Mute gomb
- USB 1.1
- Mac OS 9.2, Mac OS 10.1.5.

USB 6 az 1-ben kártyaolvasó

- CompactFlash, Microdrive, SmartMedia, MultimediaCard, SecuredDigitalCard, MemoryStick
- minden slot használható egyidőben is
- beépített USB kábel
- Mac OS 9.2, Mac OS 10.1.5, 10.2

rfMOUSE JR

vezeték nélküli optikai egér

- USB 1.0
- 2 programozható gomb
- kényelmes kidolgozás, kis méret
- egérpad nélkül használható
- Mac OS 9.2, Mac OS 10.1.5, 10.2

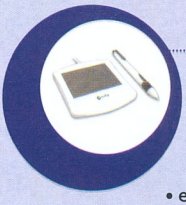

iceCAD

USB mini grafikai tábla + toll

- 3 gombos, vezeték nélküli, nyomásérzékeny toll
- kézírásfelismerés AppleInkWell szoftverrel
- egér helyett is használható
- méretei: 10,6 cm x 12,2 cm x 0,7 cm

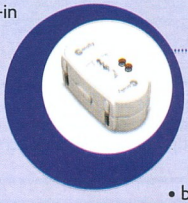

Univerzális PowerPlug adapter

- több, mint 150 országban használható adapter
- kis méretű, könnyen használható
- nem feszültség-átalakító
- 110 vagy 220 Voltos üzem jelzés
- beépített áramkör-védelem

ScreenProtector

levehető képernyővédő

- iBook 12", iBook 14" és PB G4 15" monitorokhoz
- megvédi képernyőjét a karcolódásoktól, szennyeződésektől
- könnyen eltávolítható

KERESSE A VISZONTELADÓKNÁL!

Némely termék még nem jelent meg kereskedelmi forgalomban!

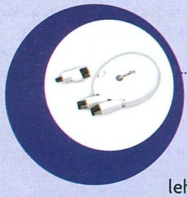

Visszahúzható FireWire kábel

- 6-6 FireWire kábel
- 6-4 adapter
- 1,5 méter hosszú kábel, melyet egy gombbal könnyedén vissza lehet húzni

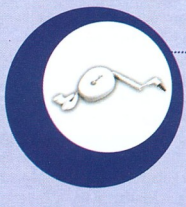

Visszahúzható fülhallgató

- hangerőszabályozó
- használható iPod-hoz, CD-lejátszókhoz

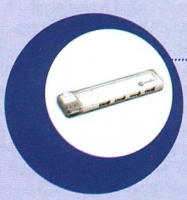

4Port Mini Hub

- 4 db USB port
- keskeny kidolgozás
- plug & play
- Mac OS 9.2, Mac OS 10.1

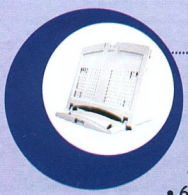

iceSTATION

- iBook, PB G4 gépekhez
- a hordozható gépet szemmagasságba emeli
- speciális levegő ventilláció a leadott hő csökkentésére
- 6 állítható magasság, összecsukható

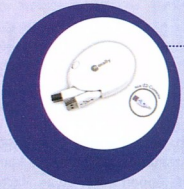

Visszahúzható USB kábel

- A-B USB 2.0 kábel
- kék ledes csatlakozó, hogy sötétben is megtalálható legyen
- 1,5 méter hosszú kábel, könnyedén visszahúzható

Zajcsökkentő fejhallgató

- sztereo, jelentősen csökkenti a környező zajokat
- repülőgépen is használható
- puha bőr fülpárnák a kényelmes használatért
- összecsukható hordtáskával
- 2 db AAA elemmel 100 óra használat (a csomagolás nem tartalmazza)

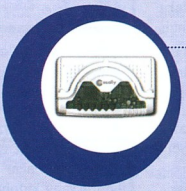

USB 2.0 FireWire Combo HUB

- 2 FireWire port, 4 USB 2.0 port
- plug & play
- Mac OS X

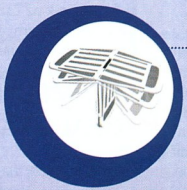

icePAD

- kis méret, hordozható
- összecsukható
- speciálisan hőelvonásra tervezve (PB G4, iBook)
- 5 állítható irány

Mac OS X – Rendszer alapbeállítások

Ez a szép, hosszú írás abban próbál segítségedre lenni, hogy felhasználói szinten elboldogulj az Apple új operációs rendszerével, a Mac OS X-zel. Reményeim szerint a áprilisi számban az OS X mellé kapott szoftverekről és segédprogramokról olvashatsz. Ez a cikkáradat nem helyettesíti a saját tapasztalatot. Ha éppen nincs olyan Maced, amelyen kipróbálhatnád az OS X-et, akkor nyugodt szívvel ajánlom a MacAcademia OS X alaptanfolyamát, ahol „idegenvezetéssel" kísérletezhetsz a Jaguár megszelídítésével.

A régi Mac OS Control Paneljének utódja a System Preferences (SP), ahol ízlésednek megfelelően formálhatod a Macet. A fontosabb beállításokat megszabják, látod-e és ha igen, miként a lokális hálózatot, az internetet és hozzájutsz-e e-mailjeidhez. Más alapértékek a rendszer megjelenését szabályozzák. Akad olyan elem is, amelyet csak rendszer adminisztrátori jogosultsággal érhető el vagy módosítható és akad olyan is, amely minden a gépen osztozót érint, ilyen az internetre, az energia-takarékosságra vonatkozó beállítások. Arról, hogy egy beállítás módosítására jogosult vagy-e, az ablak bal alsó sarkában megjelenő apró lakat nyitott vagy zárt képe tájékoztat.

A System Preferences csak egy kattintás a mindig elérhető alma-menüből.

AZ SP ABLAK

A SP ablak eléd pattan, ha kiválasztod az alma menüből, vagy aktivizálod a Dockból avagy kétszer ráklikkelsz az Application mappában található ikonjára. A beállítás-ikonok csoportokba – Personal (személyes), Hardware, Internet and Network (internet és hálózat), System (rendszer) és Other (egyebek) – rendezettek, e cikk is ezt a rendszert kívánja követni.

Kiválasztva bármelyik alapbeállítás ikont, a vonatkozó ablak kerül a SP ablak helyére, a többi alapbeállítás ikon eltűnik. Előcsalogathatók a bal felső sarokban terpeszkedő Show All (mutass mindent!) ikonra történő kattintással. Ennél gyorsabb, ha a View menüből kiválasztod a módosítani vagy csak megtekinteni kívánt alapbeállítás nevét. A leggyorsabb, ha – feltéve, hogy bölcs előre látásból odahelyezted – az SP panel felső ikonsorában rákattintasz a szemlélni kívánt alapbeállítás ikonjára. Ebből következik, hogy a gyakran használt beállítások ikonját érdemes az SP felső eszközsorába helyezni.

Az ikonokat egérrel megfogod, azaz lenyomva tartod az egér gombját és úgy tudod mozgatni akár a során belül, illetve felvinni vagy kidobni az eszközsorból. Ha az ismerős futópálya – Ben Hur rajongóknak kocsiverseny-pálya – alakú fehér gombra kattintasz a jobb felső sarokban, akkor eltűnik az eszközsáv. Így több helyed van a képernyőn, az egyes beállításokat pedig a View menün át éred el.

SZEMÉLYES BEÁLLÍTÁSOK

Az első hét ikon használatával jellemednek és vágyaidnak megfelelően alakíthatod Macedet, testre szabhatod – mondanák a marketingesek. A hét ikon ebben az esetben nem a múzsák számával függ össze – ezt meg a gonosz Almalap jegyezte meg, de felfüggesztettük a mesés hetes szám további áthallásainak feljegyzését.

Desktop – Asztal

Ezen ikon kiválasztása után döntheted, milyen borítást szánsz az asztalodra, azaz a képernyőd hátteréül. Az Apple az operációs rendszerrel több tucat háttérképet kínál, ám nem kötelező az IT-dizájnerek ízlésvilágát követned, saját képedet – akár önarcképedet is – megadhatod használandó háttérképnek.

A Mac OS X négy készletet kínál – ám az oprendszer frissítése kiterjed ezen információra is, tehát megeshet, hogy a 10.1.5-ben már hat tucat vagy csak három darab háttérkép lesz –, a Nat. Geot megszégyenítő fotósorozattól a Mac OS 7.0-t jellemző szürke és árnyalatait idéző kollekcióig. Új háttérképet ezek közül úgy választhatsz, hogy a Collections menüből kiválasztod a gyűjtemény nevét – Apple background Image, Nature, Abstract, Solid Colors –, majd a megjelenő kis nézőképek alapján ráklikkelsz a neked tetszőre. Úgy tűnhet, hogy egyes vagy akár minden képet az Apple duplán rakott a sorozatba. Ám ha figyelmesen nézed a kis képeket, akkor felfedezheted, hogy eltérő méretűek, az egyik fajta a hagyományos, CRT-s pixelarányú monitorokra készült, a másik pedig az Apple új TFT-s monitorai arányainak figyelembevételével terveztetett.

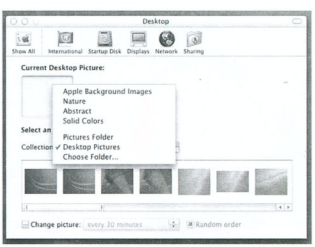

MIKÉNT MŰKÖDNEK?

Az SP programok valójában a mélyben ketyegő Unix beállítások grafikus megjelenítései. (Ha úgy érzed, hogy unix-guru vagy, akkor el is felejtheted az SP-t, és nekieshetsz direktbe a testreszabásnak a Mac OS X Termináljában a default parancs használatával. Ezt gyakorló rendszergazdák nagyon nem ajánlják, különösen nem a cég termelő eszközein.)

Az egyes preferencia panelek a Library mappa almappáiban különböző helyeken tárolt package-ikonokkal azonosak. A Mac OS X SP alapikonjai a System > Library > PreferencesPanes almappájában találhatók. A Mac OS X a Network > Library > PreferencesPanes almappáját is ellenőrzi, amikor az SP ikonokat készül megmutatni.

Az SP bővítése egyszerű, az új modulokat rá kell dobni a Home > Library > PreferencesPanes mappára. Ha rendelkezel adminisztrátori joggal – netán te lennél az –, akkor a Mac fő Library mappájában is létrehozhatsz PreferencesPanes mappát – ezt mindenki, aki ezen a gépen bejelentkezik, eléri majd.

Bármilyen új panelt is adsz hozzá az SP-hez, az a legalsó sorba kerül, az Others – Egyéb közé. A Mac OS X egyik szépsége, hogy ahány felhasználó, annyi SP létezhet.

Noha az Apple gépek és eszközei számtalan formatervezési díjat nyertek, ők sem tökéletesek, nem biztos, hogy eltalálták kényes ízlésednek megfelelő hátteret. Rajta! Fotózz, szkennelj, alkoss saját háttérképet! A fájlformátum nem túl kötött, mentheted a remekművet jpeg, pict, gif, tiff, pdf vagy akár photoshop formátumban is. Az elkészült képet húzd rá a Desktop ablakban megjelenítésű kis-asztalra és pár pillanaton belül az egész monitoron a te műved fog látszani.

Ha túl nagy a kép – nem passzol a monitor pixel-felbontásához, akkor az OS odakicsinyíti. Ha kisebb a kép, mint a használt pixel-felbontás, akkor két eset van. Ha a kép négyzet alakú (ugye emlékszel, a téglalap azon speciális esete, amikor a négy oldal egyenlő hosszú) vagy nagyobb a kép magassága, mint szélessége, akkor a Mac addig ismétli a képet a képernyőn, amíg meg nem telik vele (tile – mondja az angol). Ha a kép fekvő, akkor addig nagyítja a Mac, amíg el nem éri a monitor bal és jobb szélét, ha fent és lent kilóg már a kép, akkor az veszendőbe megy. Persze az eredeti kép nem sérül. Talán célszerűbb megfelelő méretben alkotni.

A régi OS fanatikus rajongói szóvá tehetik, hogy régen megadható volt, hogy a képernyő méretével nem egyező képet miként használja fel a Mac háttérképnek, helyezze középre, mozaikolja, vagy húzza fel monitor méretűvé. Az ő számukra készült a TinkerTool segédprogi, amellyel ismét szabályozható a háttérkép elhelyezése. Azok számára, akik egész mappát adtak meg háttérképnek a régi Macen, amelyből a gép minden indításkor véletlenszerűen választott hátteret, nincs biztató szavam.

Dock

A Dockkal kapcsolatos beállításokról az Almalap decemberi száma írt *(volt)*. A hiányzó számot elküldjük, ha előfizetőnkké azóta lettél és küldesz egy emailt, de elolvashatod a cikket a honlapunkon is.

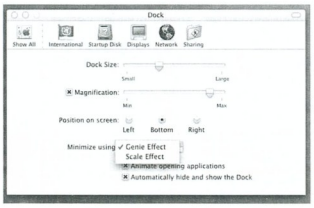

Előírás szerint a Dock méretét, pozícióját és viselkedését itt változtathatod meg.

HAT ÉS X

Mac-veteránnak vallod magad? Akkor meg tudod mondani, hogy melyik Mac OS volt az, amelyikben a Control Panel elemek nem különálló alkalmazások halmaza volt, hanem egyetlen ablak, amelyben ott sorakoztak az egyes ikonok? Amikor rákattintottál valamelyikre, az a főablakban jelent meg. Ilyen oprendszerrel szállították 1989 januárjában az SE/30-at, később a IIx-et, a IIcx-et, ci-t, si-t ls fx-et is. Sőt, az első LC-k is 90 októberében a 6.0.7-tel indultak.

General – Alap dolgok

Erre az ikonra kattintva befolyásolhatod, miként mutassanak az ablakaid, menüid, gombjaid, görgető sávjaid és betűid a Mac OS X-ben, ám radikálisan nem tudod megváltoztatni az Aqua érzést.

Színezés

Két menü is szolgál a Mac OS X színvilágának tovább burjánoztatására vagy radikális visszanyesésére.

Az Appereance részben választhatsz a Blue vagy Graphite nézet között. A Blue a Mac OS X alapértelmezett, vidám, légies – *„kékítőt old az ég vizében"* -, pulzáló OK-gombos színezete a fekvő jelzőlámpával – piros, sárga, zöld – bal felső sarokban. Azon grafikai iparágban érdekeltek számára, akik ezt a megjelenést cirkusz-poszterre valónak tartják, kínálja az Apple a Graphite-ot, amely a szürke árnyalataival operál.

A Highlight color alatt választhatod ki, hogy a kijelölt szöveg vagy bármi más háttérszíne milyen legyen, a segítőkész Almalap az „olvasható" szót suttogja most. Ha a felkínált pasztellárnyalatok nem kedvedre valók, akkor az Othert választ ki, és kikeverheted a neked tetsző színt.

A következő szekcióban állíthatod, hogy a csúszkapad (na jó, görgetősáv, született scrollbar) két végén vagy egy helyen le-

Mac OS X, az alapok
4 órás tanfolyam a MacAcadémián (6000 Ft +áfa)
További információk az Interneten: www.macacademia.hu, e-mailen: mail@macacademia.hu, telefonon: 06-30-919-1965

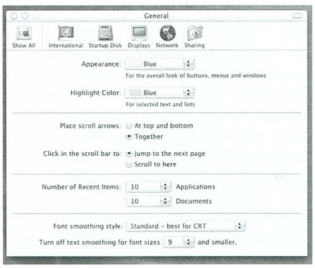

gyen a görgetés ellentétes irányait mutató két nyíl, illetve a csúszkapad üres részére kattintva a csúszka odaugorjon vagy a megjelenítés egy ablaknyival a kattintás irányába lapozzon.

Lentebb adható meg, hogy az alma menü Recent Items (utoljára használt elemek) parancsa hány bejegyzést tartalmazzon. Az öt talán kevés, a harminc kicsit soknak tűnik, de tiéd a döntés.

A betűsimítás – antialiasing, smoothing – szemnek kellemessé, könnyebben olvashatóvá teszi a szövegeidet, emaileket és weblapokat. Ám egy betűméret alatt ez a szoftveres rásegítés ellenkező hatásúvá válik, rontja az olvashatóságot. A megadandó betűméret erősen függ a géphez kapcsolt monitoron használt felbontástól is. Egy 640x480-as felbontás esetén még a négy pontos betűk is jól olvashatók a szoba másik sarkából is a 23 inches monitoron, ám 1920x1200-ban már a 12 pontos betű is kicsinek tűnhet. Az itt megadott betűméret felett az OS X elmossa a betűk határvonalát, alatt viszont meghagyja *„pixelesnek”*.

International – ezer nyelv (egy szív)

International Ha az operációs rendszer anyanyelveden beszél és nem szándékozol ezen változtatni, más nyelvet vagy az ahhoz tartozó számformátumot, billentyűzet kiosztást használni, akkor figyelmen kívül is hagyhatod az International ikont.

A Mac mindig is alkalmas volt több nyelven kommunikálni, feltéve, hogy teleptetted a megfelelő betűket, billentyűzet kiosztást és lokalizált szoftvereket – Mac OS mongol változata, az Outlook mongol változata ... A Mac OS X alatt úgy válthatsz nyelvet, hogy nem kell újra indítani, netán újra telepíteni az operációs rendszert.

A Language fül (ez jó: Nyelv-fül!) felsorolja mind a hét nyelvet: az angolt, franciát, spanyolt, németet, olaszt, hollandot és japánt. (Már megint a bűvös hetes, mesés ez az oprendszer – ismerte fel a kiskorú Almalap, és az operendszer az Öperenciás egyik mellékköble.) Az elsőnek sorolt nyelv a gép által pillanatnyilag beszélt nyelv, egyszerű vonszolással teheted a hátrább levők valamelyikét a lista élére. Az ezt követően indított alkalmazások már a kiválasztott nyelven szólnak hozzád. Ahhoz, hogy a Findered is japánul beszéljen – mert gyanítom, ezt fogod elsőnek kipróbálni – újra kell indítani a gépet. A nyelvváltást nem mindegyik szoftver érti meg, egyesekhez külön nyelvi modult kell telepíteni, míg mások egy nyelvűek, pedig, mint tudjuk, mindenki annyi embert ér, ahány nyelvet beszél.

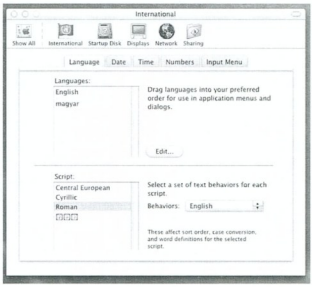

Ha tényleg olasz vagy (ciao!), akkor az ablak alsó felén található Behaviors (viselkedés, magatartás) legördülő menüből válaszd ki az Italiano-t, a Keyboard menüből az olasz billentyűzet-kiosztást. És beszélj olaszul, mert a Mac nem végez fordítói munkát. Momentán.

Dátum, idő, számformátum és pénznem

A magyar felhasználók azóta képesek szájízükre formálni a fentebb nevezetteket, amióta számítástechnika létezik. Büszkeségünk forrása, magyar voltunk azért kínál bőven kihívást, mikor ezen beállításokat kell megtennünk. A 04/03/05 dátumot látva eltöprenghetünk, hogy a tavasz melyik pillanata ez (nincs 17 lehetőség, kedves Stirlitz), a melyik év hányadik napján. És milyen mókás, amikor úgy gépeled be a neved, hogy „Dóra, Fekete“, mert különben keresztnév szerint rendezi a gép adott pil-

lanatban a dolgozókat. Így már nem is lepődsz meg, hogy a délutánodat a pénzügyminisztérium (PM) jele alatt töltöd.

Login – Bejelentkezés

Login Items Ha ezt az ikont választottad, akkor megszabhatod, mi mindent lássz, amikor bejelentkezel a Macre és (majd) milyen programokat indítson el ennek örömére a gép.

Screen Saver – Képernyővédő

Screen Effect A mai technológia már nem kívánja meg a képernyővédő segédprogram használatát, noha változatlanul nem hasznos hosszú ideig tétlenkedő elektromos eszközt bekapcsolva tartani. Használni biztos nem használ. A napjainkban forgalmazott energia-takarékos monitorokba a kép akkor ég csak be – azaz látható lesz ki- és bekapcsolt állapotban egyaránt, függetlenül a valódi kijelzett képtől –, ha legalább két évig ugyanazt a képet mutatja, állítják a tervezők. Leggyakrabban a szerverek vagy kirakatba tett állóképet mutató monitorok képe égett be.

A Mac OS történetének első saját képernyőkímélője, -védője inkább prezentációs célokat szolgál. Hat alapesetközül választ-

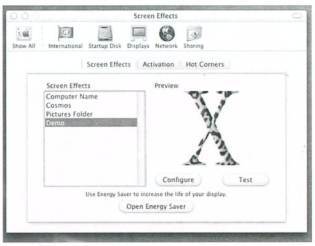

hatod ki a neked megfelelőt, de ha nem tudnál dönteni, akkor rábízhatod – ezt is – a Macre, majd véletlenszerűen használja a képernyő-pihentetőt.

Persze most sem kell elszenvedned az Apple alkalmazta grafikusok tákolmányait, megalkothatod saját képernyő-kímélődet. Ha úgy kívánja kedved, akkor képeidet váltogatva jelenteti meg a Mac, afféle diavetítőként üzemelve – ez a slide-show. A képeket gyűjtsd össze egy mappába – focicsapatunk, főnökeim és barátaim, volt kedveseim, villanyvonataim – és a mappát ismertesd meg a Screen Saverrel. Itt tovább finomíthatod a megjelenítést – természetesen ismét érdemes képernyő felbontásnak megfelelő méretű képekkel dolgoznod.

A képernyővédő azonkívül, hogy hátradőlve órákon át bámulhatod a képernyőt, hogy egy bitnyi munkát végeznél, miközben gondolatidban megváltottad a világot, akad egy hasznos funkciója is. (A gondolkodó ember a cég legfontosabb munkatársa – állítja nem menedzser segéd-szakkönyv. Ám ne légy biztos benne, hogy a te főnököd is olvasta ezt a sort.) Ha váratlanul kell elhagynod a géped – hív a kötelesség vagy főnököd –, akkor az elinduló képernyővédőt megszakítani csak jelszóval lehet. Azaz idegen nem élhet vissza távolléteddel – persze a jelszó használata is tőled függ, akarod-e vagy sem.

És egy apró titok. A gyári képernyővédő modulokat a Mac a System > Library > Screen Savers mappában tartja. Ha a controlt lenyomva klikkelsz bármelyik ikonra, kiválasztod a Show Package Content parancsot *(volt)*, akkor meglátod a Contents > Resources mappát, amelyben ott lapulnak a képek .jpeg formátumban. És egy ötlet, keresd fel a www.epicware.com szájtot!

Universal Access

A Universal Access ikonra azok kattintsanak, akik nem tudják használni az egeret vagy csak egy ujjal gépelnek.

A Keyboard fül alatt olyan megoldások kapcsolhatók ki és be, amelyek segítik azokat, akiknek gondot okoz egynél több billentyű – ⌘, shift, option, control valamivel együtt – egyidejű használata. A Sticky Keys bekapcsolása után a szemetes ürítése nem a ⌘ + shift + delete egyidejű megnyomására történik meg, hanem egymás után kell megnyomni és elengedni a ⌘-t, aztán a shiftet és végül a delete-t.

Ha a Universal Accessben engedélyezted a Sticky használatot, akkor azt bármikor bekapcsolhatod a billentyűzetről a shift egymást követő ötszöri megnyomásával. Az öt leütést másodpercek, de akár órák is elválaszthatják egymástól, feltéve, hogy az egér nem moccan és más billentyűt nem ütsz le. A Ragacsosodást hasonlóan, ötszörös shifteléssel lehet kikapcsolni.

Amikor a Sticky Keys aktív, akkor a leütött módosító billentyűk negyedképernyős képe tűnik fel a jobb felső sarokban mutatja, hol tartasz a parancssor kiadásában. A sorozat utolsó billentyűjének leütésekor a karakterek eltűnnek. Ha mellé ütöttél, akkor az utolsó, rossz billentyű ismételt megnyomásával tudsz törölni.

A Mouse fül alatt tudod az egeret a numerikus billentyűzettel kiváltani. Numerikus billentyűzet a jobb oldali, számok gyors bevitelét szolgáló része a billentyűzetednek. Az 5 lesz az egér gombja, a körülötte lévő gombok értelemszerűen az egér mozgatására szolgálnak. A mozgatás sebessége szintén itt adható meg.

A Mac OS X-ből kimaradt a CloseView, amely felnagyította a képet, kisebb felbontást választva ez a hatás azért most s elérhető. Ha mégis szeretnéd a CloseViewt az OS X alá, akkor telepítsd a Developer Toolst (majd). A Developer > Applications mappában megtalálod a Pixie programot, amellyel akár tizenkétszeresére nagyíthatod a képernyő kiválasztott részét. A nagyítás mértékét a Pixie preferenciájában adhatod meg.

VASKERESKEDÉS

A hardware vaskereskedést is jelent, a nagyon számítástechnikusok pedig a hardvert előszeretettel nevezik vasnak. Ez a rész a hardver – monitor, billentyűzet, egér, hangszóró, Mac – beállításokat készül taglalni.

ColorSync

Ez a panel abban lesz a segítségedre, hogy biztosítsa munkád színhűségét, miközben digitális kamerából, szkennerből, zulu ellenállótól szerzel be digitalizált anyagot, amit színes nyomtatásban, tévében vagy a weben szeretnél viszont látni – színhelyesen.

Nincs olyan szerencsés grafikai dolgozó, aki életében nem találkozott volna azzal a szívbe markoló pillanattal, amikor a képernyőn csodás színezetű anyaga a nyomtatóból, rosszabb esetben a nyomdagépből előbukkanva sem csodálatos, sem színezetű nem volt, anyag szó meg csupán a kár és

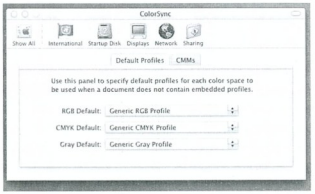

kifizetendő anyagiakban szerepelt. Igen, a számítógép monitorok színkezelése távol esik a tökéletestől. Az elérhető legjobb állapot kalibrációt, színterek ismeretét kívánja meg, ez külön ismeretanyag.

Minden eszköz kicsit másképp értelmezi a színeket reprezentáló digitális információt, így lesz a beszkennelt sötét borostyánból a képernyőn barnásnak tűnő árnyalat, amely az Epson tintasugaras nyomtatón kedves narancssárgaként jelenik meg.

Mivel mindegyik eszköz a saját eljárásával generálja a színeket, így a részfolyamatok nem alkotnak összefüggő láncolatot a tervezéstől a proof készítésen át a nyomtatásig.

Mac OS X, az alapok

4 órás tanfolyam a MacAcadémián (6000 Ft +áfa)

További információk az Interneten: www.macacademia.hu, e-mailen: mail@macacademia.hu, telefonon: 06-30-919-1965

Az Almalap 2001 februári és márciusi számában részletesen ismertette a ColorSync elvét és működését *„A színkezelés egyik műszaki perspektívája"* cikkében, amelyet megtalálsz az interneten.

A ColorSync minden egyes eszközhöz – legyen az szkenner, monitor, nyomtató, levilágító, digitkamera ... – elkészít egy leírást, amelyet profilnak nevez a szakirodalom, ez tartalmaz útmutatást arra nézve, hogy az adott eszköz miként kezeli a színeket. Ezen profilok ismeretében a ColorSync szoftver menet közben igyekszik korrigálni az eltérő eszközök eltérő színkezeléséből adódó hibákat.

Leggyakrabban azok nincsenek tisztában a színkezelés fontosságával, akik munkája meghatározó a végtermék színhelyessége szempontjából – itt mindenki felelevenítheti saját történetét a megrendelőről, aki a weblapján látható színekkel veti össze nyomtatványa színeit, és nem érti, hogy ha itt a piros, akkor ott hol a piros.

Az Apple legtöbb eszközének ColorSync profilja a Mac OS X szerves tartozéka. Ha más gyártótól vásárolsz eszközt – Agfa, Kodak vagy Pantone – meg kellene kapnod tőlük az eszköz profilját. Ha ez nem történne meg, akkor látogass el a Profil Central (www.chromix.com) szájtra, ahol – szerencsés esetben – megtalálod új eszközöd profilját és mindjárt le is tudod tölteni azt. A profilok helye a Library > ColorSync > Profiles mappában van.

Ha nem sikerül beszerezni az eszköz profilját, akkor se mondj le a ColorSync használatáról, ebben az esetben a félmegoldás sokkal több a semminél.

Ha az adott eszköznek nincs meg a profilja, akkor ne használj más profilt hozzá, az eredmény sokkal rosszabb lehet annál, mintha semmit sem használnál.

A ColorSync ikont kiválasztva az SP-ből ritka tartalmas ablakot mutat fel a Mac. A Device Profiles alatt kiválaszthatod a bementi – jellemzően szkenner vagy digitális kamera –, a megjelenítő – a monitorod –, a kimeneti – nyomtató, ahová a korrektúra példányokat nyomod – és a Proof eszközödet vagy az alkalmazott profilt. Az Applications > Utilities mappában találod a Display Calibrator segédprogramot. Ezt kimondottan profil előállításra szánták készítői. Indítsd el – használjad a munka közben használatos megvilágítást: lámpa, napfény, redőny, föléd tornyosodó főnök, határidő árnyéka – és válaszolj a feltett kérdésekre. A program nem kalibrálja a monitorodat, csupán az épp használt és általad érzékeltnek megfelelő profilt készít.

Fárasztó lenne folyamatosan követni a ki és bemeneti eszközök változtatását a ColorSync panelen, nincs is rá szükség. Adott beállítás elmenthető és újra előhívható az Import és Export Workflow gombok segítségével. Az elmentett Workflowt megoszthatod mással, ennek módjáról – fájlok megosztása – már írtunk (volt). A munkafolyamatok váltogatása közben ne feledd, ha a beállítások bármelyike változott – például állítottál a monitoron –, akkor az elmentett monitorra vonatkozó rész érvényét vesztette, használata kimondottan hibaforrás.

Akadnak programok, amelyek a ColorSync profilt beágyazzák az általuk kezelt dokumentumba, mások meg nem. Ha utóbbi tulajdonságú programot használsz, akkor ugorj a ColorSync ablak Document Profiles fülére. add meg, milyen alapértelmezéssel kezelje a dokumentumaidat a program, gép. Ehhez persze nem árt tisztában lenni a színtér fogalmával – erről lásd az említett Almalap cikket vagy a reklámozott MacAcadémia tanfolyamot.

Display – Megjelenítő

Értelemszerűen itt állíthatod a monitor felbontását, a megjeleníthető színek számát, a fényességet és kontrasztot. Egyes monitoroknál más paraméterek beállítására is mód nyílhat.

A Display fülre kattintva állíthatod a képernyő felbontását. Ne feledd, hogy amíg a régi CRT-monitorok elektron-sugárral rajzolják ki a képet, ezért szinte bármilyen felbontást egyenletesen képesek megjeleníteni, addig a modernebb TFT monitorokon a pixelek mérete nem módosítható, ezért akadhat olyan felbontás, amely nem harmonizálható a monitor pixel-méreteivel, ezért ugrás, törés lesz a képen vagy zsizseg a monitor. A felhasználói kézikönyvek megadják, hogy a monitorok milyen felbontással nyújtanak kielégítő képet, de mi szeretünk kísérletezni... Azt se feledd, hogy minél nagyobb a felbontás, annál kisebbek a menük, ikonok, megeshet, hogy a monitorod képes az 2048 pixel megjelenítésére, viszont cserébe kétszer két pixeles ikonokra kell kattintanod.

A technika fejlődését mutatja, hogy a legtöbb új monitor esetében nem a *„Millions"* szín kiválaszthatatlan, miként az volt régen, hanem a *„256 Colors"*. A Refresh Rate megadja, hogy másodpercenként hány ezerszer frissítődjön a megjelenítés. Ha ezt a pontot nem tudod kiválasztani, akkor tudd, neked TFT monitorod van. Ha több érték is választható, akkor azt válaszd, amelynél *„nem látod"* a képfrissítést, nem fáj a a szemed a törvényes napi hat órás gépe előtt ülés után sem – a szüneteket is tartsd be!

A Brightness és Contrast használatára a fordító nem tér ki.

A Geometry fülecske eMacek és iMacek esetében választható ki – amikor ezek a beállítások nem végezhetők el a monitoron magán.

A ColorSync fülecske szerepéről épp az imént esett szó.

Energy Saver Energiatakarékosság

Az energiatakarékosság jó neked és jó a Macnek is. A nem használt gép monitorjának adott idő eltelte utáni kikapcsolása meghosszabbítja a monitor életét. A kikapcsolt monitor nem fogyaszt áramot – így óvja bolygónkat – és nem szennyezi a környezetet – így óvja bolygónkat, a Földet. Ha hordozható géped van, akkor tovább tudod táp nélkül használni a géped – így óvja a Maced a Földet. Vedd ezt komolyabban. Tudod: gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan!

Ám vigyázz, le is leplezhet a Maced. Ott ülsz előtte, gondolataid elkalandoznak, a

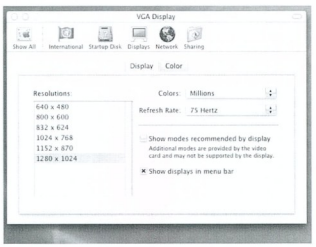

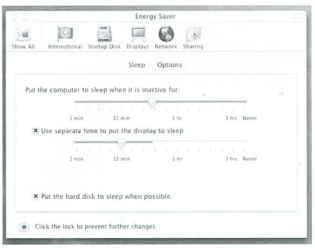

gép környezetvédő üzemmódra vált és rajtakapnak, amint fekete monitorra bámulsz.

Az energiatakarékosság paneljén megadhatod, hogy hány perc elteltével merüljön álomba a Mac, ha nem használod. Megadhatsz eltérő időt a monitor lekapcsolására és a merevlemez pörgetésének abbahagyására is. Ha épp letöltöd az új hatos Quarkot vagy a SimCity 4-et, akkor letöltés végéig ébren marad a géped, az energiatakarékossági beállítások alul maradnak a vezérlésért folytatott küzdelemben – lásd: életszerűség.

Nem csak altatni tudod a Macedet, de ébreszteni is.

Ébreszthető beérkező hívással. Ha faxként is üzemel a Maced, akkor ez több, mint praktikus dolog. De ha épp rohansz az irodában, mert így is későben vagy, akkor a liftből felhívva a Macedet, az munkára készen fog várni téged.

A hálózatot gondozó rendszergazda is felébreszthetí az irodádba zárt Macedet, ha ezt engedélyezed. Így a gondos éjszakás rendszergazda reggelre frissen telepített működő programokat varázsolhat a gépedre. Ehhez szükséges a Mac OS X Server szoftver megvétele a cég részére.

Megadható, hogy áramkimaradás után a

gép automatikusan újrainduljon. Ez kimondottan előnyös a szerver feladatot ellátó gépek esetében – nem is szólva a saját .Mac szerverről.

A mobil gépeknél a jobb felső sarokban megjeleníthető az akkumulátorok pillanatnyi töltöttségét jelző kis ikon.

Keyboard – Billentyűzet

Azaz kulcstestület. A szokásos beállításokat – billentyűzet ismétlési sebesség, első lenyomás érzékelési ideje – teheted meg itt. A Full Keyboard Access fülecske használatával teheted teljessé az egér nélküli Mac használatodat *(volt)*.

Mouse – Egér

Ismét találkozol a szokásos beállításokkal és elvégezheted a reflexvizsgálatodat is. A mobil Mac tulajdonosok számára csemege a hanyatt-egér beállítások közt található a hanyatt-egér-kattintás letiltás lehetősége. Számtalan káromkodás és bosszúság forrása – most már csak volt – a gépelés közben véletlenül lenyomott hanyatt-egér-gomb okozta véletlenszerű cselekedet. A letiltást követően bátran begépelheted a Háború és békét akár a hanyatt-egér gombjára támasztva kezedet.

Sound – Hang

Az Alerts fülecskében szabályozhatod, milyen hangon panaszkodjon a Mac, ha hibára fut. Az OS X-szel jött hangok nem okoznak extázist. Viszont a panelen látható Alert Volume állítási lehetősége igen. Veled is megesett, meg fog esni, hogy zenét is hallgatsz munka közben a Macen – az Almalap iMacjén most a Beatles: Here comes the Sun-ja szól az iTunesból (kékalbum, és megvettem zsíráf logós matricával, mielőtt rákérdezel). Esetleg a szomszéd is azt hallgatja, mint te – jók ezek a beépített hangszórók is –, nincs választása. És ekkor, a két szám közti pillanatnyi csendbe beleüvölt a Mac hibahangja. Úúú. Na, ennek vége OS X alatt. És mielőtt kilépsz az OS X alól, ne feledd a fő hangerőt visszavenni, az indulási hang nem Alerts típusú. De annak fog tűnni.

Az Output fület a Mac használók 99 százaléka a sztereó hatás módosítására használja egy felmérés szerint. Ha külső hangszórót csatlakoztatsz a Machez, akkor automatikusan azt használja a gép.

INTERNET ÉS HÁLÓZAT

Az itt található négy beállítás határozza meg a közeli és a távoli világ elérését.

Internet

Emlékszel még a kilencvenes évekre? Amikor telepítettél egy programot a levelezéshez, egy másikat a böngészéshez, egy harmadikat FTP-hez? És számtalan helyen adtad meg ugyanazokat az adatokat faramucibbnál faramucibb setupokban keringtél? Nos, van egy jó hírem. Az OS X ezen ikonra kattintva begyűjti az összes internetes beállítást és a netet használó programok rendre ide fordulnak információért. Cserébe szép, összetett panel ez.

.Mac Az Almalap februári számában írtunk arról, miként spórolhatod meg a .Mac éves díját. Ha a könnyebb utat választod, akkor ez az induló pont. kövesd az utasításokat és célhoz érsz.

iDisk Az iDisk használatához .Mac regisztráció szükséges. Az iDisk az Apple szerverén ad neked tárhelyet, amelyet bárhonnan, bármilyen platform alól elérsz.

Mac OS X, az alapok

4 órás tanfolyam a MacAcadémián (6000 Ft +áfa)

További információk az Interneten: www.macacademia.hu, e-mailen: mail@macacademia.hu, telefonon: 06-30-919-1965

Noha a hozzáférés jelszóval védett, azonban titkossága nem szigorú, tehát legféltettebb kincseidet ne tárold ott. Az iDisk használatát a .Mac regisztrációval elfogadott szerződés tartalmazza.

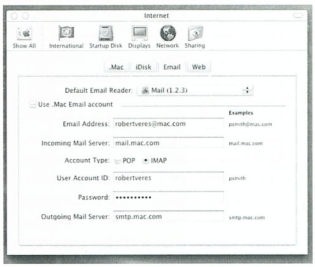

Email Alapértelmezettnek megadhatod bármelyik telepített levelező programot. Ez az alkalmazás indul el, ha bármely honlapon levélküldő linkre kattintasz. Az évekkel ezelőtti rémálomhoz képest csupán három rejtélyes dolgot kell tudni a beállítások megtételéhez – a bejövő és kimenő mail szerver címét és azt, hogy POP vagy IMAP ügyfél vagy-e –, ezeket az adatokat a szolgáltatód, legyen az magyar vagy külföldi, készségesen megadja.

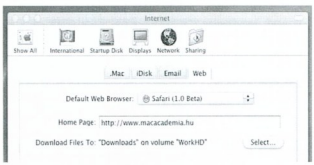

Web A szintén nem túl bonyolult fülecske alatt megadhatod, hogy melyik böngészőt szereted leginkább használni – ez fog elindulni, ha valahol (Wordben, Acrobatban, Sherlockban) honlap hivatkozásra kattintasz. Megadhatod azt az oldalt, amelyet a böngésző megjelenít. És végül kijelölheted, hová kerüljenek a weben lelt és onnan letöltött értékes fájlok.

Network – Hálózat

Ez az alfája és omegája a Maced és más gépek kapcsolódásának, ezért erről *(majd)* részletesen fogunk szólni. Most egy jellemző, beállítást ismeretetek.

A Mac OS X ezen paneljét is dicsérni kell a paneleken található párszavas, rövid mondatos útmutatásokért, amellyel segítik az értékek megadását. A hálózati beállítások megtétele alapvetően a rendszergazda feladata, mivel ő nem egyes gépben, hanem rendszerben, hálózatban gondolkodik. Ha a rendszer az ő tudta nélkül módosítod ezeket a beállításokat, akkor megeshet, hogy hajhullást, őszülést és magas vérnyomást okozol neki, tehát kérlek, ne tedd.

A hordozható mobil géppel rendelkező macesek az egyes hálózati beállításokat elmenthetik. Ha grafikusként több cégnél dolgozol rendszeresen, rákapcsolódva a hálózatukra, akkor nem kell mindig újra és újra beállítani a hálózati adatokat, elég a panel tetején látható Location legördülő menüből kiválasztani a helyi rendszergazda által megadott beállítást és már dolgozhatsz is.

Szintén legördülő menüből választható ki

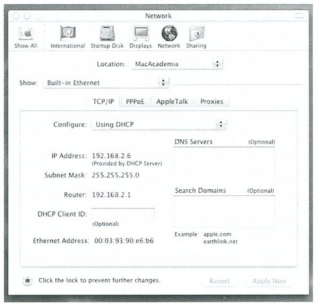

a hálózat típusa, jellemzően Built-in Ethernet, hiszen minden Mac része a legalább 10/100-as hálózati kártya. A TCP/IP fülecske alatt adható meg a gép Föld szinten egyedi azonosító címe, az IP szám vagy IP cím. Az IP címet vagy a rendszergazda osztja ki – ez inkább a legalább száz géppel dolgozó cégekre jellemző – vagy rábízza a hálózatot „felügyelő" eszközre, szerverre vagy intelligens routerre, ezt hívják a szakemberek DHCP-s (déhácépé) megoldásnak – ez a kisebb cégekre jellemző. Ez utóbbi esetben a Mac automatikusan megkapja és megtanulja annak a hálózatnak a legfontosabb adatait, amelynek részévé vált.

Az AppleTalk fülecske alatt kapcsolhatod ki és be az AppleTalkot – néhány régi nyomtató és eszköz ezt a kommunikációs formát érti csak.

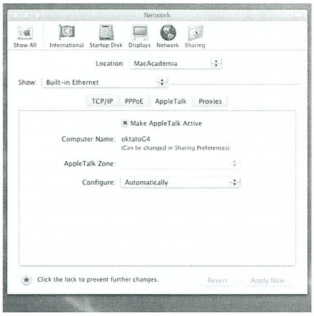

Proxies

Képzeld el, hogy jó páran dolgoztok hálózatban, a hálózat egy eszközön, routeren át éri el az internetet. Bejösz reggel, és ráveted magad az Almalap honlapjára. Ekkor az interneten át letöltődik az oldal olyan gyorsan, amilyen gyorsan. aztán megjön a kollégád és ő is az Almalap honlapjával kezd. Ismét letöltődik a teljes oldal olyan gyorsan, amilyen gyorsan. És így tovább. Ha az internet illesztő eszköz proxiként is viselkedik, akkor adott ideig megjegyzi, hogy melyik oldalak utaztak át rajta. Ha ismét azt az oldalt kéri valaki, akkor nem továbbítja a kérést az internet többi része felé, hanem megválaszolja maga. Ez gyorsabb oldalletöltést jelent a második böngésző számára, csökkenti a web forgalmát is, ezáltal más oldalak elérése is gyorsabb. Ez csak egy vázlat volt a proxiról, amely ennél sokkal többet jelent.

Ez nyilvánvalóvá válik számodra is, ha a Proxies fülecskére kattintasz. Ez szintén egy olyan oldal, amelynek beállítását bízd rendszergazdádra.

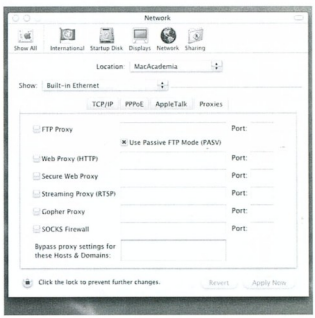

QuickTime

Az Apple egyik legsikeresebb önálló szoftvere a QuickTime, amely más alkalmazásokba beépülve is alkalmas zenék és videók lejátszására, de VR kalandozásra is (VR: virtuális valóság).

A Plug-in fülecskén beállíthatod, hogy ha netről töltesz le mozit, akkor a QT megvárja-e a teljes mozi letöltését és csak akkor kezdje meg a lejátszást, vagy induljon a film olyan hamar, amint a szoftver úgy becsli, hogy éppen befejezi a letöltést, mire le kell játszania az utolsó képkockát.

A QT panel legfontosabb fülén az internet kapcsolatod sebességét adhatod meg, a fentebb is említett kalkulációknál a QT ezzel az értékkel számol. Ha az irodában rendszeresen, egyidőben többen is töltötök le QT mozikat, akkor hiába adod meg a névleges értéket, gondjaid lesznek. Itt a kisebb néha több.

Az Update fül alatt engedélyezheted az egyre burjánzó automatikus szoftverfrissítést. A fordító még régi vágású, és szereti, ha tudta nélkül, automatikusan, a háttérben egyetlen szoftver sem kommunikál, tölt le és telepít újabb és frissebb részeket, mert nem szeretné egyik reggel felláz adt iMacjével szembe találni magát. Viszont roppant praktikus. És milyen jó, hogy az egy gépre átlagosan feltelepített 10-200 program a gép bekapcsolását követően beköszön anyavállalatához, kicsit töltöget amíg te a kávéddal teszed ezt.

Sharing – Megosztás

Noha a mappák és kötetek megosztásáról később *(majd)* lesz szó, ismét egy beállítás, amelynek módosításához kérjük ki a rendszergazda véleményét, beleegyezését vagy légy „power-user" – azaz képzett felhasználó.

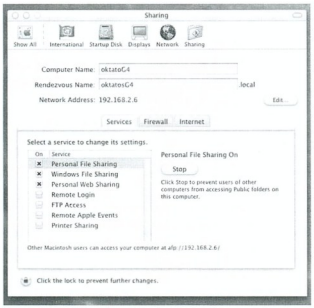

A Services alatt választhatod ki, hogy a Maced milyen szolgáltatásokat kínáljon a hálózaton vagy interneten át a többi gép számára. A Personal File Sharing hasonló a kilences „beseringeléséhez", amikor egy kötetet vagy mappát megosztottál, hozzáférhetővé tettél jelszót tudó vagy azt sem ismerők számára. A Windows File Sharing aktivizálása a Windowsos hálólakók számára teszi megközelíthetővé géped részeit. A Personal Web Sharing webszerverkénti elérésedet, az FTP Access az eftépés elérésedet engedélyezi. Bánj ezekkel óvatosan, nehogy kezdő kollégád lebonthassa bitekig a gépedet.

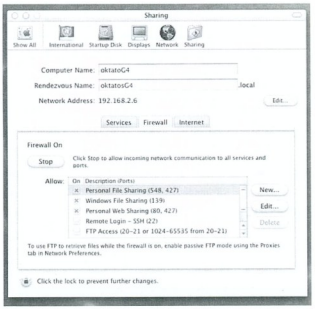

És itt az emlegetett Tűzfal is. A Tűzfal használata védi az illetéktelen behatolók ellen a gépedet. Nem jelent garanciát rá, hogy a CIA szakemberei pikk-pakk ne néznék meg a bevásárló listád, vagy nem tudnák eltulajdonítani a Timúr és csapata Olvasó Naplódat, de az átlagos mihasznákat távol tartja.

Az Internet fülecske alatt hozzáférést adhatsz más hálózatos felhasználó számára, hogy a te gépedhez kötődő internet kapcsolatot használja.

RENDSZER BEÁLLÍTÁSOK

Talán helyesebb lett volna a Mindenféle megnevezés erre a sorra, mert különböző dolgokat gyűjtött ide össze az Apple.

Mac OS X, az alapok
4 órás tanfolyam a MacAcadémián (6000 Ft +áfa)
További információk az Interneten: www.macacademia.hu, e-mailen: mail@macacademia.hu, telefonon: 06-30-919-1965

Classic

A Mac OS X előtt megjelent szoftverek futtatása továbbra is lehetséges, köszönhetően a Classic környezetnek. ezt indíthatod el, zárhatod be vagy indíthatod újra innen. A Classic miben létével *(volt)* az előző Almalap foglalkozott.

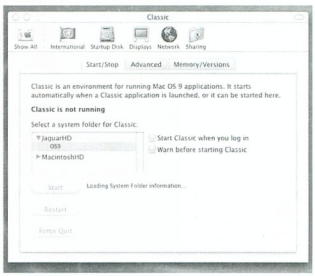

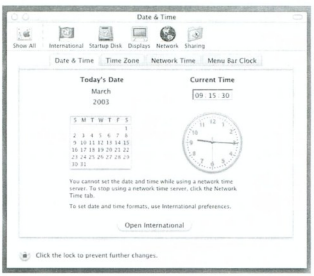

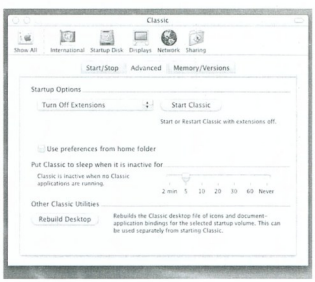

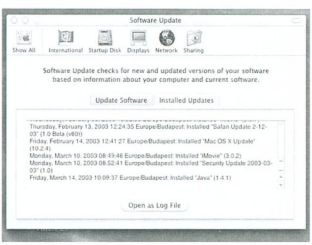

Speech – Beszéd

Dicséretes szoftver megoldás, mert nincs mit magyarázni rajta – a beszédről *(majd)* később írunk.

Date and Time
Hány az óra Vekker Úr?

A fájlok jegyzik létrehozásuk és utolsó módosításuk időpontját, hasonlóan az e-mailjeid is, vegyed komolyan az időt!

A Date and Time fülecske használata annyira magától értetődő, hogy már említése is túlzás volt. Az időzóna beállítása megkímél attól, hogy órát késs vagy érkezz valahová hamarabb. Ennél fontosabb, hogy amennyiben a következőben melegen javasolt időszinkronizációt használod, a pontos idő pontosan tartásához szükséges az időzóna megadása.

A Network Time fülecske alatt megadhatod, hogy melyik web órához szinkronizálja a Maces magát. Ez azt jelenti, hogy napjában egyszer pikk-pakk megbeszéli a weben át, hogy mennyi a pontos idő. Ha a géped rendszerórája eltérne a webidőtől, akkor automatikusan átveszi azt. Tapasztalat, hogy két, órát egyeztetett gép egy hét alatt két-három perces időeltérésbe kerülhet. Einstein relativitás elméletét leszámítva – ekkor irtó messze lenne a két gép egymástól – így is bizonyítható, hogy nincs két egyforma Mac. Másfelől egy olyan hálózatban, ahol sokan összedolgoznak, az időeltérés csúf dolgot okozhat, ki mikor mit és hová mentett. ezerszer egyszerűbb bekapcsolni a hálózati időszinkronizációt.

A Menu Bar Clock fülecskében szabhatod ízlésedre a jobb felső sarokban megjelenő pontos időt. Az időre kattintva a dátumot láthatod meg.

A Unix guruk persze Terminál alól is neki eshetnek az órának a „sudo date yyyymmddhhmm.ss" sztringgel és Enterrel. De csak a guruk. Mert ők azt is észrevennék, ha elgépeltem volna ezt a sort.

Software Update
Szoftver frissítés

Az Almalap konzervatívan állt hozzá a QT automatikus frissítődéséhez. Nos a többi szoftver, amely beépült az OS X frissítési rendszerébe, itt jelentkezik, ha megújulna vagy csak kijavították a múlt héten felfedezett hibákat. Rajtad áll, hogy frissítesz vagy sem. Bízom abban, hogy ezzel viszont eltűnik a szoftverindításkor kikerülhetetlenül felpattanó – szoftver frissítésre felhívó – ablakok korszaka.

Startup Disk
Rendszerindító lemez

Óvatosan! Itt adhatod meg, melyik lemezről induljon a rendszer. Olvasd el a felpattanó párbeszédablakot, mert ha rosszul válaszolsz, akkor legalább fél napra munkaeszköz nélkülivé válsz és ez a jobbik eset, de lehet, hogy újratelepítheted a rendszered.

Users - Felhasználók

Új felhasználói nevek és jelszavak létrehozásának helye, illetve a meglévők módosítására is szolgál *(majd)*.

Gyűjtögeti, fordítgatja: Ferenczy Gábor

Az SVG megtáncoltatja a PDF-et

Az 1999-es bostoni Seybold rendezvényen az Adobe két meghatározó személyisége – John Warnock és Charles Geschke – mesélt a professzionális szerkesztői környezetről vallott álmunkról és cégük stratégiájáról. A Warnocktól elhangzott egyik üzenet a web komoly minőségi fejlesztéséről szólt, amihez az Adobe grafikai szoftvereivel kívánt hozzájárulni. Geschke megfogalmazása szerint webre dolgozni olyan (volt akkor), mintha tűs nyomtatással dolgoznál. Az Adobe bízott abban, hogy cége tevékenysége jelentősen befolyásolja a web arculatát, és emeli grafikai színvonalát.

Körülbelül ettől az időponttól kezdve érezhető a Scalable Vector Graphics – SVG, azaz vektorgrafikus formátum – lassú fejlődése. Az SVG, mint vektoros állomány – hivatkoznék itt a középiskolai tanulmányokra: vektoralgebra –, könnyedén átméretezhető, forgatható. Az SVG alkalmas animációk készítésére is – véletlenszerűen a Flash is kvázi vektorgrafikus –, amelybe hang és mozgókép is beágyazható – véletlenszerűen a Flashbe is. Az SVG előtt fényes jövő állt.

Az elmúlt években – noha a web egyre grafikusabb lett – nem történt áttörés az SVG használatában. amit ma megtalálsz SVG-ből weben, az elvész a Flash mennyisége mellett, ám a flashes grafikai megoldások száma is minimális a statikus – jpeg, png – vagy félstatikus – gif – képek mellett. Az animált gif elkészítése ugyan százszor egyszerűbb, mint egy flashé, ám az ugyanazt a látványt tudó képfájlok mérete közt nagyságrendi eltérés van, ennyivel jobb a vektorgrafikus program, mint az optimalizált-raszteres – Adobe ImageReady, hogy egyet említsünk.

Az SVG szabványleírása lassabban készült el, mint azt a mára nyugdíjas Warnock és Gescke urak hitték, és még lassabban, mint az Adobe addigi rekordtartója, az Acrobat PDF-é, a W3C – World Wide Web Consortium – 2001 szeptemberében fogadta csak el. Ez a lassúság arra biztatta az SVG fejlesztésével kacérkodó vagy azt már megkezdett cégek vezetőjét, hogy állásfoglalásra késztessék az Adobe vezetőit, mennyire fontos számukra az SVG. Az elmúlt években az Adobe számtalan közleményben jelezte, hogy elmarad az SVG-technológia terjedése az általa prognosztizáltól, ő maga is későbben van a szabvány fejlesztésével és az SVG Viewer upgrade-del. A fejlesztők legnagyobb – és talán jogos – bánata, hogy a tavaly októberben megújított Acrobat Reader SVG része igen halványra sikeredett. Az 5.0.x Acrobatok azért automatikusan telepítik az SVG-viewert, és számos Adobe termék ismeri, elfogadja vagy alkalmazza az SVG-t, ha az Adobe akarja, akkor az SVG számára fel van festve a kifutópálya.

A szkepticizmus, a kétkedés alábbhagyni látszik, mióta az Adobe bejelentette a Photoshop albumszoftver eljövetelét, amely alkalmas PDF alapú diasorozat, bemutató (slideshow) készítésére. Pár héttel e bejelentés előtt az Acrobat és a Reader 5.1-hez új „képnéző" plug-int bocsátott ki az Adobe. A kiegészítő telepítése után az Acrobattal PDF alapú multimédiás bemutató is megtekintető, akár olyan is, amelyet a még forgalomba nem került albumszoftverrel hoztak létre. Az említett plug-in számos SVG közeli állományt telepít a gépedre.

Ez a szoftver és plug-in kibocsátás azonban többet jelent, mint némi szoftverfejlesztést. Az SVG-s állományok az első jelei annak, hogy elkészült az Adobe az SVG Viewer 4-es verziójával. Azt a tényt, hogy az SVG használatával a PDF állományt látványos bemutatók készítésére tették alkalmassá, több elemező szerint jelzi, hogy az Adobe igenis odafigyel az SVG-re.

Ha szövegszerkesztővel megnyitsz egy PDF állományt, akkor számos XML kódolású beágyazott SVG fájlra és az Adobe SVG Viewer 4-re találsz hivatkozást

Az Adobe illetékese szakértők kérdésére válaszolva elmondta, hogy a PDF 1.4 szabvány módosítása folyamatban van. Az egyik ok, hogy a multimédiát alkalmazó „alternatív prezentációs lehetőségek" technikai leírása bekerüljön az új 1.5-ös változatba. Az Adobe eddig nem nyilatkozott afelől, hogy mikorra várható a PDF 1.5 – Acrobat 6 megjelenése, a szakma mindenképp az idénre, jellemzően az első félévre tippel.

"Noha Önök két különböző megjelenést készítenek, az egyik a képernyőre szánt multimédiás, a másik a nyomtatott formátumú, a használt fotók, hangok, mozik csupán egyféleképp kerülnek a fájlba – mondta az Adobe e területért felelős vezetője, **Ferraiolo**. – *Az Adobe Photoshop Album, amelyet a cég a leggyorsabb és leghatékonyabb eszköznek tart életed összes fotójának rendezésére és megosztására, többcélú PDF állományt képes készíteni az album és prezentáció segédeszközével. Az Image Viewer az első szoftver, amellyel az Adobe megvalósítja a valódi összefonódást a digitális kép- és az elektronikus dokumentumkezelés közt."* (Nagy taps, Kazinczy-díj – tette hozzá a gonosz Almalap.)

A Photshop Album SVG-template-jeit Illustrator 10-zel készítették. A fellelkesedő SVG-fejlesztők számára az Adobe hozzáférhetővé tette azt a Perl-kódot, amely segítségével SVG állományt lehet beágyazni a PDF-be. A fejlesztők örömére a cég pár mintaforráskódot is bemutatott.

A felderülő fejlesztők boldogságának határt szab, hogy az Adobe a történtek ellenére sem jelentette ki, hogy az SVG-ért képes lenne életét és vérét adni. A cég szóvivője úgy fogalmazott, hogy „az SVG része az Adobe jelenleg kapható szoftvereinek, és az is marad a jövőben, az igazi nagy dolog az XML". És ez igaz is. Az SVG az Illustratorral szerkeszthető, az InDesign beolvassa, a FameMaker beilleszti, a GoLive kezeli. A Graphics Server dinamikusan létrehozott adatok segítségével képes módosítani vagy raszterizálni az SVG-t, a Document Server pedig PDF-fé alakítja az SVG-t. Az Albumról fentebb esett pár szó.

És táncba viszi-e az SVG a PDF-et? A parkett felsuvickolva, a zenekart lassan összerakta az Adobe. És meglehet, hogy jövőre már feledésbe merül az az általánosan vallott nézet, hogy a PDF statikus formátum.

PDFNews

Itt barátaink laknak :
www.apple.hu
www.apple.com
nézz be hozzájuk!

KÓTYA-VETYE

Adok-Veszek

Hirdető Neve: . . . . . .
Címe: . . . . . .
Telefonszáma: . . . . . .
Hirdetés szövege (csak ez jelenik meg): . . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .

A kótya-vetyében mindenki szabadon meghirdetheti kereskedelmi mennyiséget nem képező feleslegessé vált eszközét, illetve kereshet szoftvert, hardvert. Az Almalap kimondottan nem támogatja a nem jogtiszta szoftverek csere-beréjét. A beküldött kótya-vetyék felkerülnek az Almalap honlapjára is. Ha ez utóbbira nem vágysz, akkor kérlek, jelezd! A kótya-vetye kapcsán megadott adataidat semmilyen módon nem használjuk fel, adjuk tovább és bizalmasan kezeljük.

Mac G4-hez applikálható A4-A3 dobszkennert keresek ármegjelöléssel. Dainippon előnyben! Vizuart@hajdunet.hu címre várom az ajánlatokat.

Több éves tapasztalattal rendelkező tördelő grafikus, kommunikáció-technika mérnöki diplomával, angol és német nyelvvizsgával állást keres Budapesten. E-mail: vetesi.agnes@freemail.hu

Eladó G4/400MHz/20MB/640MB/DVD/keyboard/egér. Az árban megegyezünk. Telefon: 70/3816493

Keresek olyan PC-monitor átalakítót, amellyel Mac-hez tudok kapcsolódni. Egy Belineat kötnék G4-hez.

Macintosh számítógépre cserélném az alábbi PC konfigurációt: Gigabyte DXR+ RAID alaplap, Athlon XP1700+ CPU, Maxtor 40GB UATA2 HDD, 256 MB DDR RAM, Asus VGA, Creative DVD, Mitsumi CDRW, Pinnacle TV, Hollwood MPEG2-DVD decoder, DTK 300w ház, Sony 17" E220 monitor, Windows XP Professional, Dungeon Siege játék, Photoshop 5.0LE. E-mail: vecsei@orvosok.com

Az alábbi előfizetési nyomtatványt célszerű fénymásoló használatával lemásolni, kitölteni és elfaxolni a 452-7830 faxszámra, ha a fax makrancoskodik, akkor a postára bízni (Almalap – Kereskedelmi Értesítő Kiadó, 1134 Budapest, Lehel út 61.) vagy e-mailt küldeni (*almalap@mail.datanet.hu*). Előfizetését előre is köszönjük!

ELŐFIZETÉSI NYOMTATVÁNY

Igen, szeretném az Almalap – Magyarországi Macintosh Magazin előfizetésének előnyeit élvezni, ezért ezúton előfizetek a lapra ..... példányban.

- ❑ A következő 10 számra, 3000 Ft (áfával), postaköltséggel együtt.
- ❑ Az előfizetési díjat postautalványon egyenlítem ki, kérem, küldjenek részemre postautalványt.
- ❑ Az előfizetési díjat számla ellenében átutalással egyenlítem ki.

Vállalom, hogy amennyiben nem hosszabbítom meg jelen előfizetésemet, úgy döntésemet az előfizetési periódus lejárta előtt hat héttel írásban közlöm a lap kiadójával.

Név: . . . . . .
Cég neve: . . . . . .
Postacím: . . . . . .
Telefonszám: . . . . . .
Faxszám: . . . . . .
Bankszámlaszám: . . . . . .
E-mail cím: . . . . . .@ . . . . . .
Aláírás, dátum, pecsét:

Almabolt könyvrendelés

Kiadványszerkesztés 1–2–3
Ára: 1990 Ft – 2490 Ft – 2990 Ft

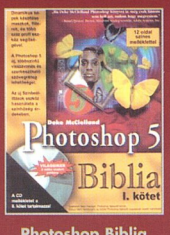

Photoshop Biblia I–II. kötet CD-melléklettel
Ára: 8400 Ft

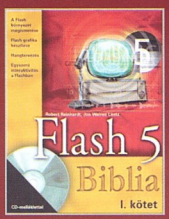

Flash 5 Biblia I–II. kötet
Ára: 14 000 Ft

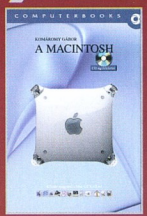

A Macintosh CD-melléklettel
Ára: 4800 Ft

Flash 5
Ára: 3500 Ft

Macromedia Flash 5
Ára: 3980 Ft

QuarkXPress 4.0
Ára: 2990 Ft

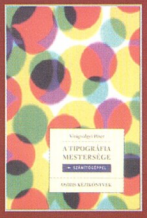

A tipográfia mestersége
Ára: 3280 Ft

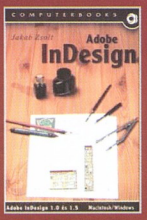

Adobe InDesign 1.0 és 1.5
Ára: 2688 Ft

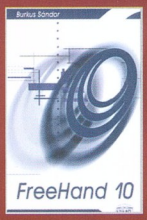

FreeHand 10
Ára: 4900 Ft

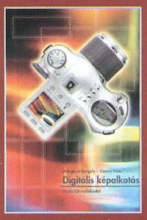

Digitális képalkotás
Ára: 3500 Ft

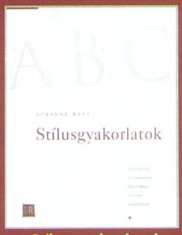

Stílusgyakorlatok
Ára: 8990 Ft

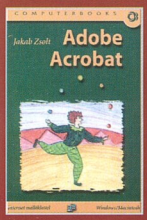

Adobe Acrobat
Ára: 2900 Ft

Számítógépes grafika
Ára: 3900 Ft

Macromedia Flash 5
Ára: 4900 Ft

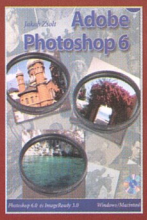

Photoshop 6
Ára: 2900 Ft

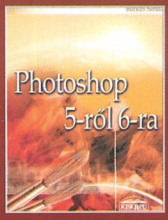

Photoshop 5-ről 6-ra
Ára: 3500 Ft

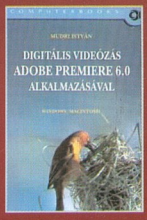

Digitális videózás Adobe Premiere 6.0 alkalmazásával
Ára: 3400 Ft

Szeretném megrendelni az alábbi könyveket:

..... db A Macintosh (CD-melléklettel) ..... 4800 Ft
..... db QuarkXPress 4.0 ..... 2990 Ft
..... db Adobe Indesign 1.0 és 1.5 ..... 2688 Ft
..... db FreeHand 10 ..... 4900 Ft
..... db Digitális képalkotás ..... 3500 Ft
..... db Adobe Acrobat ..... 2900 Ft
..... db Számítógépes grafika ..... 3900 Ft
..... db Macromedia Flash 5 ..... 4900 Ft
..... db Photoshop 6 ..... 2900 Ft
..... db Flash 5 ..... 3500 Ft
..... db Macromedia Flash 5 ..... 3980 Ft
..... db Digitális videózás Adobe Premiere 6.0 alkalmazásával ..... 3400 Ft
..... db Photoshop Biblia I–II. kötet (CD-melléklettel) ..... 8400 Ft
..... db Flash 5 Biblia I–II.kötet ..... 14 000 Ft
..... db Photoshop 5-ről 6-ra ..... 3500 Ft
..... db Stílusgyakorlatok ..... 8990 Ft
..... db A kiadványszekesztés – Alapok ..... 1990 Ft
..... db A kiadványszekesztés – Szöveg ..... 2490 Ft
..... db A kiadványszekesztés – Illusztráció ..... 2990 Ft
..... db A tipográfia mestersége ..... 3280 Ft

Ezt a megrendelőszelvényt célszerű kivágni, és a KÉK Kft. (1135 Budapest, Lehel út 61.) címére elküldeni, vagy lefénymásolva elfaxolni a 452-7830-as telefaxszámra. További információ kapható a 06-30-292-1261-es telefonszámon. E-mail: almalap@mail.datanet.hu
Internetes megrendelés: www.almalap.hu/almabolt/
Az árak az ÁFÁT igen, a postaköltséget azonban nem tartalmazzák!

Név: .....

Postacím: .....

.....

Számlacím: .....

.....

Telefon: .....

.....

aláírás, dátum

macromedia®

STUDIO MX

Lássuk, mit is tartalmaz!

A Macromedia Studio MX, a honlapkészítéshez szükséges internetes alkalmazások teljes spektrumát egyetlen programcsomagban tartalmazza. Szerkesszen gazdag webtartalmat Macromedia Flash MX-szel, fejlesszen honlapot Dreamweaver MX-szel, készítsen interaktív webgrafikát Fireworks MX-szel és látványos vektor grafikát FreeHand segítségével. A kollekció továbbá magába foglalja a ColdFusion MX Developer Edition szoftvert (csak fejlesztésre és Windows platformon) és a Flash 6 Player-t.

TRANS-EUROPE KFT.
A Macromedia hivatalos magyarországi disztribútora. Grafikai, vizuális, multimédia és Internet szoftverek Macintosh, Windows és UNIX platformra. 1026 Budapest, Volkmann u. 2. I/2.,
Tel.: (36-1)392-0700, Fax: (36-1)392-0719 honlap: www.trans-europe.hu, e-mail: info@trans-europe.hu

A Macromedia, a Macromedia logo, a Macromedia Studio, a Flash, a Dreamweaver, a FreeHand, a Fireworks és a ColdFusion a Macromedia Inc. bejegyzett védjegyei. Minden más védjegy a jogokkal rendelkező tulajdonát képezi. Minden jog fenntartva. © 2002 Trans-Europe Kft.